

**Naročniki in bralci Glasa, pripravljamo nagradno žrebanje.
Več o tem boste lahko brali v naslednjih številkah.
Zamudniki, pohitite s plačilom naročnine!**

LETO XXIII. — Številka 34

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice Kranj, Radovljica Sk. Loka
in Tržič. — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj. — Glavn. urednik Igor Janhar
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

Kranj, sreda, 6. V. 1970

Cena 50 par

Leti izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
in sicer ob sredo in soboto

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

»Vam, ki ste tu trpeli in umirali!«

Ob 25. obletnici osvoboditve je francosko društvo nekdanjih internirancev mauthausenskih taborišč »Amicale« pripravilo veliko spominsko potovanje svojih članov in njihovih svojcev v kraje trpljenja med drugo vojno. Obi-

skali so Mauthausen in podružnice tega zloglasnega taborišča v Avstriji. Skupina 130 političnih jetnikov, katerih večina je gradila predor pod Karavankami z obeh strani Ljubelja, je prišla obujat grenke, nikdar do kraja

izbrisane spomine na to stran Karavank, ogledat si nekdanjo »kaznilnico v snegu«, kot imenuje to taborišče avtor knjige o strahotah Ljubelja Gaston Charlet.

V ponedeljek dopoldne se je ljubeljska skupina najprej

poklonila spomenu umrlih na avstrijski strani predora, kjer je bilo tako imenovano »severno taborišče«, odtod pa so prišli na jugoslovansko stran. Resnično drage goste, ki so doživljali tiranijo nacizma skupaj z nami na naših tleh, zamreženi v bodočo žico in obkoljeni med štiri stražne stolpe, je pozdravil predsednik občinske skupščine Tržič Marjan Bizjak, za njegovo dobrodošlico, vse drugačno, kot so jo doživljali pred 27 leti kot malovredne številke, pa se je zahvalil vodja francoske skupine g. André Laithier. Nekdanje prijatelje so prišli pozdravit tudi nekateri Tržičani, ki so jim v teh težkih dneh najbolj pomagali in z velikim tveganjem tudi mogli pomagati, pozdravili so jih predstavniki združenja internirancev iz

Ljubljane in družbenopolitičnih organizacij občine Tržič. Narodne noše in godba na njihala pa so sprejem še popestrili.

Nekdanji interniranci in njihovi svojci so položili ob vhodu v predor pod spominsko ploščo venec in se v tišini, skoraj nekdanji grozotni tišini, spomnili tistih, ki so tu dotrpeli.

Včeraj je bila komemorativna svečanost ob nekdanjem taborišču pri spomenku. Danes dopoldne pa se vračajo v domovino. Upamo da so se uresničile besede g. Laithierja »nismo preseneeni, da nas Tržičani tako prijazno sprejmejo« in da so se počutili v nekdanjih krajih najhujše groze drugače, lepše, srečno.

Štafeta mladosti na Gorenjskem

Kranj, 5. maja — Danes ob petih popoldne je prispela v Kranj 25., jubilejna štafeta mladosti s pozdravi in najboljšimi željami jugoslovanske mladine predsedniku republike Titu ob njegovem 78. rojstnem dnevu. Na savskem mostu se je zvezni štafeti priključila tudi lokalna štafeta škofješke mladine. V domu JLA so štafeti pričakali predstavniki družbenega in političnega življenja kranjske občine,

pozdravno pismo predsedniku Titu pa je prebral predsednik kranjske mladine Zvone Filipovič. V kulturnem programu je sodeloval pevski zbor kranjske Gimnazije in recitatorji, po sprejemu pa je bil v domu JLA mladinski ples.

Štafeta je nato nadaljevala pot do Tržiča, kjer jo je pred občino sprejela tamkajšnja mladina in izročila svoje pozdrave predsedniku Titu. Približno ob pol osmih pa je

bila štafeta že v Radovljici, kjer so njej na čast zaigrali godbeniki iz Lesc, zapeli učenci osnovnih šol in recitatorji. V Radovljici je štafeta tudi prenočila.

Jutri, zgodaj zjutraj, bodo ponesli radovljiški pionirji štafeto mladosti proti Jesenicam, kamor bo prispela okrog osme ure in po krajšem postanku nadaljevala pot po Zgornjesavski dolini in Vrškču, kjer jo bodo sprejeli pionirji Primorske. —jk

—ok

JESENICE

Včeraj popoldne je bila na Jesenicah seja predsedstva občinske konference SZDL, na kateri so razpravljali o podelitvi priznanj osvobodilne fronte in o uresničevanju sklepov zadnje seje predsedstva.

- jk

RADOVLJICA

Danes (sreda) se bosta popoldne sestala oba zbora radovljiške občinske skupščine. Med drugim bosta obravnavala poročilo komisije za pripravo programa nadaljnjega razvoja lesne industrije ter razpravljala o ustanovitvi krajevne skupnosti Ribno in o kulturno-prosvetni problematiki v občini.

A. Z.

V družbenem centru v Lescah bo danes zvečer (sreda) slovesen zaključek politične šole, ki jo je organiziral komite občinske konference ZK v Radovljici. Ob tej priliki bodo ocenili potek šole, povabili pa bodo tudi vse člane ZK, ki so bili v občini letos sprejeti v organizacijo.

A. Z.

TRŽIČ

1. maja so prebivalci Sebenj odprli lepo urejen dom družbenih organizacij. Zasluga obeh krajevnih organizacij (SZDL in krajevne skupnosti) in požrtvovalnosti vseh vaščanov samih je predvsem, da so dobili ustrezne prostore. V bivši pekarni so s prostovoljnimi delom zlasti članov mladinske organizacije in smučarske sekcije v Sebenjah adaptirali začasno en večji prostor, v prihodnosti pa nameravajo pridobiti še enega manjšega. V klubu bodo zdaj lahko sestanki krajevnih organizacij, mislijo pa tudi na klubsko življenje, zlasti mladi. Živelca bo tudi šahovska sekcija, ki bo tako prva v občini imela na razpolago tudi prostor. Svečani otvoritvi so prisostvovali predstavniki občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, prostor pa je odprl podpredsednik izvršnega odbora občinske konference SZDL Tržič tovariš Miloš Savič.

- ok

Stalna zbirka v tržiškem muzeju

V petek ob 18. uri bo tržiški muzej ob jubilejnih proslavah odprl stalno zbirko, ki zajema 3 med seboj povezana časovna obdobja življenja mesta in okolice: delavsko gibanje pred letom 1941, Tržič v NOB in Tržič v letih vojne graditve do današnjih dni (1945—1970). Poleg obsežnega dokumentarnega fotografskega materiala, ki prikazuje vsa tri razdobja, partizanskih in okupatorjevih letakov in lepakov bodo razstavljeni številni predmeti, povezani z ljudmi in dogodki tega časa, predvsem iz razdobja NOB: ciklo-

stil tehnike kokrškega odreda, linorezi iz tehnike, glasila OF in KPS, predmeti iz tabo-rišča v Podljubelju, orodje in orožje, izdelano v orožar- ni kokrškega odreda idr. Celotna zbirka zajema 230 enot.

Ta zbirka bo zdaj obiskovalcu marsikaj razodela o utripu delavskega in partizanskega Tržiča, zlasti bo lahko obogatila tudi šolski pouk zgodovine domačega kraja, pokazala pa tudi smer nadaljnega razvoja, saj se bo z vsakim letom dopolnjevala.

-ok

Obisk iz Savone

Kranj, 5. maja — Na povabilo občinskega sindikalnega sveta Kranj je davi prispela na 5-dnevni obisk v Kranj 5-

članska delegacija sindikatov iz italijanskega mesta Savone. S sindikati v tem italijanskem mestu namreč kranjski sindikati sodelujejo že nekaj let.

— Včeraj dopoldne so se predstavniki iz Savone pogovarjali na občinskem sindikalnem svetu o delu in vlogi sindikatov pri nas, o samoupravljanju, varstvu pri delu, o socialnem zavarovanju itd. Med obiskom pa si bodo ogledali nekatere delovne organizacije v občini, kulturne, zgodovinske in turistične zanimivosti. Sprejel jih bo tudi predsednik občinske skupščine. — Delegacijo vodi Pietro Viuzzi.

A. Z.

O turistični problematiki

Gorenjska turistična zveza je za danes popoldne povabila na pogovor predstavnike turističnih društev, krajevnih skupnosti in nekatere druge iz kranjske občine. Govorili bodo o turistični problematiki v posameznih krajih v občini.

A. Z.

Občinska priznanja OF podeljena

Na ponedeljkovi slavnostni seji občinske konference SZDL Skofja Loka, ki je bila v sejni dvorani občinske skupščine je šest zaslužnih družbenopolitičnih delavcev ter aktivistov prejelo srebrna priznanja OF. Nagrajenci so: Pavla Benedik iz Vovč, France Bevk iz Sovodnja Ivan Cemažar iz Form, Vinko Govekar iz Zirov, Janez Mrak iz Skofje Loke in Valentin Zagar iz Reteč. Odličja sta slavljenecem izročila predsednik občinske konference SZDL Janez Thaler in tajnik Ciril Jelovšek.

Na seji so tudi razglasili rezultate tekmovanja med KO SZDL, v katerem je sodelovalo 17 od skupno 34 organizacij. Odločilni pri določanju vrstnega reda so bili naslednji kriteriji: izvedba lanskih volitev; rast članstva; pobiranje članarine; pošiljanje po-

ročil; programiranje in izvrševanje delovnih nalog; sodelovanje prebivalcev pri reševanju krajevnih problemov ter organiziranje kulturnih prireditev in raznih predavanj. Prvo in drugo mesto si delita KO Češnjica in KO Lajše, tretja je KO Bukovi-

ca, četrta KO Reteče, peta KO Dražgoše itd. Za peterico najboljših organizacij so predvidene tudi denarne nagrade. Češnjica in Lajše tako prejmejo po 2750 din, Bukovica 2000 din, Reteče 1500 din, Dražgoše pa 1000 din.

-jk

Kranjska mladina na Reki

Jutri, v četrtek, 7. maja bo odpotovala na Reko 42-članska skupina kranjskih mladink in mladincev, članov folklorne skupine iz Save, košarkarjev, rokometarjev in igralcev namiznega tenisa, kjer bo od 7. do 10. maja 15. jubilejni mladinski festival Bratstvo in enotnost, na ka-

terem bo sodelovalo 650 mladincev iz Bitole, Bosanskega Samca, Gornje Radgone, Kranja, Nikšiča, Niša, Prištine, Slavonskega Broda, Subotice, Zagreba in Reke. Ta festival bo letošnja največja manifestacija mladosti v naši državi.

-jk

GORENJSKA KREDITNA BANKA

BLED • JESENICE • KRANJ • RADOVLJICA • ŠKOFJA LOKA • TRŽIČ

VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE

Za vlagatelje, ki v času
od 1. II. 1970 do 31. VII. 1970
vložijo na hranilno knjižico ali na devizni račun

- Din 2000 - vezano nad eno leto
- Din 1000 - vezano nad dve leti
- Obnoviljo v navedenem času rok vezave

Za vsak navedeni polog en žrebni listek
Za večji polog več žrebnih listkov

19. 8. 1970
na
JESENICAH

Hranilne vloge
obrestujemo:

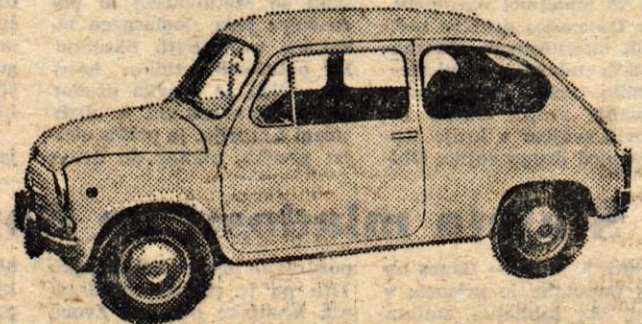
- navadne 6%
- vezane nad 1 leto 7%
- vezane nad 2 leti 7,5%

Sredstva na
deviznih računih
obrestujemo:

- navadna 5% v devizah
1% v dinarjih
- vezana nad 1 leto 7% v devizah
0,5% v dinarjih

100
NAGRAD

PRVA NAGRADA

1 osebni avto »750 Zastava«	9 brivnikov »Iskra sixtant«
5 pralnih strojev »Gorenje«	10 garnitur »Girmi-Iskra«
5 hladilnikov 170 »Gorenje«	10 ur - potovalnih budilk
5 koles Pony »Rog«	10 jušnih servisov
10 tranzistorjev »Bled« UKW	10 garnitur brisac
5 elektr. gramofonov »Iskra«	10 jedilnih priborov
	10 el. likalnikov »Rowenta«

Železarji v prvem tromesečju uspešni

V sredo, 29. aprila, je predsednik Franc Kobentar sklical 10. redno sejo delavskega sveta železarne Jesenice. Po pregledu sklepov z zadnje seje so najprej poslušali poročilo direktorja finančno-računskega sektorja dipl. oec. Franca Bravharja o analizi finančnega rezultata za prvo tromesečje 1970. Ugotovili so, da so bili rezultati kljub pomanjkanju osnovnih metalurških surovin in začasnim ustavitvi enega plavža zelo uspešni. V tem obdobju so presegli tako plan blagovne proizvodnje kot realizacije. Vsekakor je to posledica zelo dobrega dela vsega kolektiva. Ustvarjeni ostanek dohodka v prvem tromesečju pa bo po predvidenih do konca polletja splahnel zaradi stalnega poviševanja cen osnovnih metalurških surovin. Delavski svet je bil seznanjen z ugotovitvami opravljenega pregleda za ključnega računa Železarne za leto 1969, ki ga je izvedla Služba družbenega knjigovodstva. V zvezi s tem je bila sprejeta tudi sprememba, da se regresni za plačane dopuste ne izplačujejo več iz oblikovanih osebnih dohodkov, ampak iz sredstev skupne porabe. S tem pa odpadejo tudi prispevki, zato bodo le-te za leto 1969 poračunali pri rednem obračunu osebnega dohodka za mesec april.

Kljub naporom strokovnih služb Železarne, da bi vsaj za leto zagotovili zadostne količine koksia iz domačih in tujih izvorov, jim to ni uspelo, razen trenutno edine rešitve s precej neugodno pogodbo o dolgoročnem sodelovanju med Železarno in koksarskokemijskim kombinatom Lukovac. Zaradi pomanjkanja koksia na svetovnem trgu in dejstvo, da domača proizvodnja koksia ne pokriva celotnih potreb Jugoslavije, je DS sprejel sklep, s katerim je potrdil izredno težko pogodbo, da si zagotovi koks v čim večji količini.

Letos Škofja Loka — Žabnica

Direktor cestnega podjetja Kranj nam je povedal, da so se zadnji dan aprila sestali predstavniki republiškega cestnega sklada, Cestnega podjetja Kranj in škofjeloške občine in se dogovorili o ureditvi ceste Kranj - Škofja Loka. Znano je, da je ta cesta praktično nemogoča za promet z motornimi vozili.

Na sestanku so se dogovorili, da bi letos obnovili odsek Škofja Loka - Žabnica do žabniškega mostu. Projekt za obnovo bo pripravilo Cestno podjetje Kranj, sredstva pa bi zbrali tako, da bi

Kljub pogodbi pa niso uspeli dobiti toliko koksia, da bi si zagotovili obratovanje obeh plavžev do konca leta. Po pogodbi bodo letos dobili iz KKK Lukovac 91.000 ton, v letu 1971 120.000 ton, v letu 1972 in v naslednjih letih pa 130.000 ton grobega koksia in 24.000 ton drobnega koksia, ki ga bodo trošili na aglomeraciji. Petnajstletna pogodba pa obvezuje Železarno, da v dveh letih od leta 1972 dalje uroči KKK Lukovac za izgradnjo novih kapacitet 8.620.000 din. KKK Lukovac bo s 6 % letno obrestno mero odplačeval znesek osem let od dneva prvega obratovanja zgrajenih kapacitet, vendar najkasneje od 1.1.1974 dalje.

Na seji so sprejeli tudi odločitev direktorja finančno-računovskega sektorja dipl. oec. Franca Bravharja, ki odhaja na drugo delovno mesto in direktorja kadrovskega sektorja inž. Lojzeta Poharja, ki odhaja v pokoj. Obema so izrekli priznanje za njuno vestno in dobro delo in imenovali razpisni komisiji za razpis delovnih mest.

O stroških vzdrževanja v letu 1969 je poročal direktor tehničnega sektorja Bogomil Homovec, o ukinjanju nerentabilne proizvodnje pa direktor sektorja za ekonomiko inž. Ivo Arzenšek. Postopno izločanje nerentabilne proizvodnje iz proizvodnega programa Železarne je v skladu s sanacijskim načrtom, ki ga je delavski svet sprejel spomladi 1969 za obdobje do leta 1973. Razlogi za to so predvsem v iztrošenosti naprav in nizki produktivnosti, zastareli tehnologiji, visokih stroških vložka in predelave, težkih fizičnih in zdravstvenih delovnih pogojev in ker je možnost preusmeritve predelave jekla v rentabilno proizvodnjo v sami Železarni ter delitve dela v okviru združenega podjetja Slovenske železarne. V zvezi s tem pa so v

izdelavi projekti za uvajanje proizvodnje nekaterih novih kvalitet, ki bodo ustvarjali nižjo akumulacijo. Delavski svet je s tako orientacijo potrdil tudi načela, ki jih je predložila kadrovska služba za preusmeritev oziroma prekvalifikacijo delavcev iz ukinjenih obratov na nova delovna mesta in spremembo 97. člena pravilnika o delovnih razmerjih, ki vnaša določene olajšave pri premeščanju starejših delavcev na nova delovna mesta.

Poročilo, ki je bilo posredovano članom delavskega sveta o prehodu na skrajšani delovni teden, ugotavlja, da je 38 % zaposlenih že prešlo na 42-urni delovni teden, 54 % na 44-urni, 1 % na 46-urni delovni teden, 7 % zaposlenih pa ima še vedno 48-urni delovni teden. Iz utemeljenih razlogov ni mogel biti v celoti realiziran prehod na 42-urni delovni teden, potrjen pa je bil program za prehod do konca leta 1970 in v skladu s tem je bila poslana tudi prošnja republiškem sekretariatu za delo, da podaljša prehod do konca leta.

Na seji so podprli tudi ukrepe uprave podjetja za boljše koriščenje delovnega časa.

Na seji so sprejeli več sklepov, med drugim so na predlog Skupščine občine Jesenice odobrili tudi prispevek Železarne v višini 70 din na zaposlenega za dobo treh let, za gradnjo športnih in kulturnih objektov v občini — je

Kam po osnovni šoli in gimnaziji?

Delavci Zavoda za zaposlovanje so izvedli med škofjeloškimi učenci, ki letos obiskujejo osmi razred, anketo o njihovih poklicnih željah in načrtih. Akcija je zajela tudi tiste učence, ki letos že deveto ali deseto leto obiskujejo osnovno šolo. Tako je anketo izpolnjevalo 514 učencev, 351 izmed njih jih je v osmih razredih.

Precejšen delež absolventov osnovnih šol namerava nadaljevati šolanje na gimnaziji in srednjih strokovnih šolah. Takšnih osnovnošolcev je 43 odstotkov, kar pa je še vedno nekaj pod gorenjskim povprečjem. V gimnazijem namerava v jeseni po teh podatkih 38 dijakov. Doma na kmetiji bo ostalo osem učencev zadnjega razreda osnovne šole in deset učencev iz nižjih razredov. Skoraj sto mladih fantov in deklet, ki končujejo

Pozno »reševanje« sadne letine

Od lanske ugodne letine jabolka, ki je bilo za 5000 vagonov, je bilo do sedaj prodanih v Jugoslaviji le okoli 1500 vagonov. Tako je po desetih letih ugodna sadna letina spet presenetila proizvajalce in trgovce. Trgovci so kljub domači dobri letini po pogodbi morali kupiti še jabolka za južno, tako da so hladilnice in skladišča v Sloveniji polna. Prodaje pa ni skoraj nobene. Letos se je tržišče že zgodaj zasitilo jabolka, nekaj zaradi velikega pridelka kmečkega sadja, nekaj pa zato, ker se je spremenil tudi okus kupcev. Ti povprašujejo le po jabolkih kot so jonatan ter

zlati in rdeči delišes. Teh jabolka pa v Sloveniji pridelamo le 20 do 25 odstotkov, druge sorte pa za trg niso več tako zanimive.

V Sloveniji je v skladiščih trenutno okoli 1200 vagonov jabolka. Ker je prodaja jabolka za sedaj vezana le na domači trg, na izvoz ne moremo računati. Med ukrepi, ki naj bi izpraznila skladišča, naj bi bila tudi nekaka kampanja za večje uživanje jabolka. Vanjo bi vključili gostinske obrate, šole in morda še JLA. Trgovina naj bi jabolka ponudila nekoliko ceneje in v privlačni embalaži. L. M.

Moste pri Komendi

Sanacijski program obrtnega podjetja »Sloga«

Na zadnji seji skupščine občine Kamnik so odborniki potrdili sanacijski program obrtnega podjetja SLOGA iz Most pri Komendi. Po zaključnem računu podjetje izkazuje izgubo v znesku 4.900.000 S din. V podjetju je bilo lani povprečno zaposlenih 60 delavcev.

Pred uvedbo gospodarske reforme je bilo podjetje visoko akumulativno. Po reformi pa je moralo prevzeti pri kupcih slabše plačilne pogoje, daljši rok plačila, prevzemati dela v drugih republikah, kjer so močno porasli montažni stroški, manjša dela po naročilu pa niso bila več rentabilna. Od 1965. do 1969. leta podjetje ni ustvari-

lo niti dinarja lastnih obratnih sredstev. Položaj podjetja lahko razumemo, če vemo, da je bilo 1968. leta 99 odstotkov ustvarjenega dohodka porabljenega za osebne dohodke. Padec poslovne uspešnosti je razviden iz višine sredstev, ki jih je podjetje dalo v poslovni sklad. 1964. leta so v poslovni sklad dali 17.664.903 S din, 1965. leta 11.448.246 S din, 1966. leta 567.607 S din, od takrat naprej pa niti dinarja. Kljub težavam so osebni dohodki naraščali hitreje kot dohodek podjetja.

Delovna organizacija ni pravočasno razčiščevala terjatev do svojih kupcev. Zaradi tega so morali lani odpisati za blizu 12 milijonov S din nereálnih starih terjatev. Še vedno je sporno več terjatev, sledile bodo tožbe in novi stroški. Stroški izdelave, prodaje in uprave so sorazmerno previsoki. Podjetje s 60 delavci opravlja dela po vsej državi. Precej denarja gre za potne stroške, izboljšane proizvodne ure in za prevoz izdelkov. Za prevozne stroške, dnevnice, telefon ipd. so lani dali blizu 35 milijonov S din (in to samo za potovanja v druge republike).

V Slogi so se odločili za nov proizvod lahkih gradbenih elementov, ki ga bodo serijsko izdelovali. Za nov proizvod se zelo zanimajo večja trgovska in gradbena podjetja.

Občinska skupščina je sprejela sanacijski program in odobrila iz rezervnega sklada občine 18 milijonov S din kredita do konca leta. Občinska skupščina je pripočila delovni organizaciji večje sodelovanje z domačimi podjetji, predvsem s podjetjem Stol, Alprem in Graditelj. V Slogi zagotavljajo, da bodo prebrzdali težave. J. Vidic

A. Iglčar

A. Z.

Nedeljska proslava v Ajdovščini

25 let prve slovenske vlade

Ajdovščina, slikovito mesto v sončni Vipavski dolini, je v nedeljo sprejela prek 10.000 obiskovalcev, ki so v lepem sončnem vremenu prisostvovali edinstveni proslavi ob 25. obletnici ustanovitve prve slovenske narodne vlade s tovarišem Borisom Kidričem na čelu, ki mu je kruta smrt prerano pretrgala življenjsko nit.

V isti dvorani, kjer se je 5. maja 1945. leta sestala prva slovenska vlada, so se v nedeljo zbrali člani izvršnega sveta SRS, odborniki ajdovske občinske skupščine in preživeli člani prve slovenske vlade, narodnoosvobodilnega sveta, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in predsedniki slovenskih občinskih skupščin. Slavnostni govornik na seji je bil predsednik slovenskega izvršnega sveta Stane Kavčič. Dejal je, da se šele danes lahko zavemo, kako pomembno delo je bilo opravljeno v Ajdovščini, ne samo za nas, Slovence, ampak za vse jugoslovanske narode. Dejal je tudi, da je bila prva slovenska vlada rezultat politike komunistične partije, osvobodilne fronte in vseh naprednih ljudi Slovenije. Tudi Ajdovščina ni bila izbrana naključno, je dejal tovariš Kavčič. Vedno je kljubovala poskusom potujčevanja in se skupno z ostalo Primorsko vključila v NOB. Tovariš Kavčič je dejal, da se ni treba bati, če komu od starej-

ših omaga korak in se hrbet skloni od pretežkega bremena. Takrat je vrsta na mladih, ki so sposobni nadaljevati tisto, kar je bilo začrtano v Ajdovščini in pred njo.

Po Kavčičevem govoru so sklenili zgraditi v Ajdovščini spomenik pokojnemu revolucionarju in prvemu predsedniku slovenske vlade Borisu Kidriču in podelili listine o proglasitvi vseh živčih članov prve slovenske vlade in narodnoosvobodilnega sveta za častne občane Ajdovščine. Le-te so prejeli: dr. Marijan Breclj, dr. Miha Kambič, dr. Aleš Bebler, Tone Fajfar, dr. Marjan Ahčin, Franc Leskošek-Luka, dr. Jože Pokorn, Zoran Polič, Vida Tomšič, dr. Vlado Vavpetič, France Bevk, Franc Lubej, dr. Josip Rus, Josip Vidmar in Edvard Kocbek.

Slovesnost se je nato preselila na Police pri Ajdovščini. Zbrani desetisočglavi množici je spregovoril prvi podpredsednik prve slovenske narodne vlade in sedanjí podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj. Dejal je, da smo z ustanovitvijo prve, lastne vlade vsemu svetu dokazali, da je NOB resnično združila slovenski narod in se zahvalil za gostoljubnost Ajdovcev.

Ob koncu zborovanja so poslali pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu-Titu.

J. Košnjek

Teden rdečega križa

Za letošnji teden rdečega križa, trajal bo od 3. do 10. maja, je bilo izbrano geslo Mir v svetu. Letošnji mednarodni dan RK bo v petek, 8. maja, ko bodo po vseh večjih organizacijah RK pri nas in v svetu svečanosti ob obletnici delovanja te humanitarne organizacije. V organizacijo je včlanjenih že okoli 200 milijonov ljudi po vsem svetu, vendar si RK prizadeva, da bi bilo članstvo še številnejše.

Letos je bilo sklenjeno, da bo organizacija RK pobirala prostovoljne prispevke za svoje humanitarne namene le v tednu rdečega križa. Na av-

tobusnih postajah, bencinskih črpalkah ter na nekaterih glavnih ulicah naših večjih mest so se že pojavili člani RK z nabiralniki za zbiranje prostovoljnih prispevkov. V nekaterih organizacijah RK pa je še vedno ustaljeno pobiranje prostovoljnih prispevkov »po polah«.

Med nalogami, ki si jih je zastavil RK letos, je tudi vzbuditi med člani in tudi nečlani skrb za stare in onemogle ljudi. Predvsem naj bi se v tej skrbi za stare izkazali mladi člani RK, ki naj bi s svojo pozornostjo do starejših osamljenih — tudi bolnih ljudi — lajšali le-tem dneve starosti.

L. M.

Dr. Franja na Jesenicah

Na povabilo DPD Svoboda Tone Cufar je pretekli teden obiskala Jesenice dr. Franja Bojc-Bidovec, ki je od januarja 1944. leta dalje vodila znano partizansko bolnišnico v Cerknem. Dr. Franja se je najprej udeležila razstave ob 100. obletnici Leninovega rojstva, ki jo je pripravilo je-

seniško Filatelistično društvo. Po otvoritvi pa je bil v čitalnici Delavskega doma razgovor z dr. Franjo, ki je obujala spomine na težke dni v partizanski bolnišnici. Ob tej priliki so ji gostitelj izročili umetniško sliko bolnice Franje z njenim portretom, ki jo je naslikal italijanski slikar Luigi Bront iz Čedad.

-jk

Gorenjska praznuje...

Za nami je praznovanje 24. aprila, 100. obletnice rojstva velikega revolucionarja in misleca Vladimirja Iljiča-Lenina, 27. aprila, dneva ustanovitve osvobodilne fronte slovenskega naroda in 1. maja, praznika dela.

Gorenjska se je spomnila teh velikih zgodovinskih dni. Delovni ljudje so se zbrali na številnih proslavah in prireditvah, bodisi v tovarnah, na delovnih mestih bodisi v slavnostno okrašenih dvorinah ali pa v krajih in mestih, kjer so se kovali obrisi naše sedanosti ter padale žrtve predvojnega ali medvojnega terorja. Da je bilo slavje še večje, je tekla večeraj po Gorenjski jubilejna, 25. štafeta mladosti s pozdravi predsedniku Titu ob njegovem 78. rojstnem dnevu.

Kako so praznovali po posameznih gorenjskih občinah?

Jesenice. 25. aprila popoldne so na poslopu Komunalnega servisa odkrili spominsko ploščo prvi partijski organizaciji na Jesenicah, po po odkritju pa odprli filatelistično razstavo o Leninu. V četrtek, na predvečer 1. maja, je bila v Cufarjevem gledališču slavnostna akademija, po njej pa taborni ogenj na prostoru pred Gimnazijo. Na samo praznično jutro so po Jesenicah odmevali zvoki budnic in oznanjali, da se je začel delavski praznik...

Kranj. V petek, 24. aprila, so svečano podelili letošnja priznanja OF, po podelitvi pa je bila akademija v kinu Center, na kateri so sodelovali pevci zbora France Prešeren iz Kranja ter gostje iz Splita, folklorni ansambel Jedinstvo. Prazničnih dni so se spomnili tudi po delovnih in drugih organizacijah.

Radovljica. Osrednja proslava je bila 11. maja popoldne na Šobcu, kjer se je kljub hladnemu vremenu zbralo veliko ljudi. Na »delavskem shodu«, tako so imenovali organizatorji to prireditve, je sodelovala godba na pihalu iz Lesc in folklorna skupina iz Gorij. Za popestritev programa sta se predstavili še dve kulturni skupini: gorjanska godba in češkoslovaška folklorna skupina z godbo, gost kolektiva Plamen iz Kroke, ki prav v teh dneh praznuje 75. obletnico obstoja. Na Bledu je bila tudi tradicionalna prvomajska veslaška regata.

Škofja Loka. Osrednja proslava je bila 30. aprila na ploščadi pred občinsko skupščino. Na sporedu je bil recital umetniške besede z naslovom »Ko smo Prometeji neugnani...«. Sodelovali so člani dramske skupine loške Gimnazije, pevski zbor Ivan Cankar iz Virmaš, pihalni

orkester iz Škofje Loke in folklorna skupina loškega gledališča. Zbranim je spregovoril podpredsednik republiškega izvršnega sveta inž. Tone Tribušon. Prvega maja je bila velika parada v Hotavljah, v nedeljo pa je Kmetijska zadruga odprla trgovino na Bukovici. Taborniki, pripadniki JLA in člani ZB so isti dan zaključili trodnevni pohod.

Tržič. 24. aprila je bila slavnostna seja konference ZK, posvečena 100. obletnici Leninovega rojstva. Ob tej priložnosti so sprejeli v ZK 30 mladih. Po konferenci so odprli v paviljonu razstavo akademskega slikarja Ljuba Ravnikarja. 27. aprila so svečano vgradili temeljni kamen za novo šolo v Križah, 29. aprila pa je bila slavnostna akademija. Zadnji dan aprila zvečer je igrala na trgu Svobode domača godba na pihala. Praznični 1. maj so Tržičani naznanili z budnicami. K lepšemu praznovanju so pripomogli tudi športniki, ki so 29. aprila končali s tekmovalcem v kegljanju, streljanju in šahu. Organizator tekmovalstva je bil občinski sindikalni svet. V nedeljo pa je bilo na znani progi v Podljubelj velika mednarodna tekmovalstvo v motokrosu.

Krog praznovanj še zdaleč ni zaključen. Pred nami je 9. maj, dan osvoboditve, jubilejni, 25. po vrsti. Na Jesenicah bodo 8. maja podelili priznanja osvobodilne fronte,

v Kranju bo isti dan šfahetni tek od spomenika do spomenika z zaključkom ob petih popoldne, ko bo na Trgu revolucije začela igrati godba na pihala in se čez pol ure preselila na Titov trg, kjer bo ob 6. uri osrednja proslava 25. obletnice osvoboditve. Slavnostni govor bo imel tovariš Franc Puhar, v kulturnem programu pa bosta sodelovala člana SNG iz Ljubljane, igralca Iva Zupančičeva in Saša Miklavc, pihalni orkester ter pevski zbor kranjske Gimnazije. Po proslavi bo na trgu družabni večer.

Radovljčani se vneta pripravljajo na 10. maj, ko bo v Begunjah osrednja gorenjska proslava ob 25. obletnici osvoboditve, ki je hkrati tudi 25. obletnica osvoboditve zloglasnih begunjskih zaporov. Škofjeločani ne bodo zostajali. 10. maja bo občinski mladinski pevski festival v Zelezniških, 12. maja pa tekmovalcem podmladkov Rdečega križa. In Tržič? 8. maja bo otvoritev stalne muzejske zbirke z revolucionarno tematiko v domačem muzeju, 10. maja zjutraj bo napad na Tržič, ob 8. uri sprejem borcev pri predsedniku skupščine, uro kasneje zbor borcev in sodelujočih pri napadu na nogometnem igrišču, kjer se jim bodo pridružili še občani in po krajšem kulturnem programu bo odhod v Begunje.

J. Košnjek

Leopold Zorzut

Delegacija družbenopolitičnih organizacij iz Gorič se je v nedeljo, 24. aprila poslovila od svojega revolucionarja Leopolda Zorzuta na pokopališču v Cerknem.

Zorzut je izšel iz številne revne briške družine, toda z neutrušeno ukaželjnostjo in pravičnim, naprednim pogledom na svet. Zato je moral iz takratne, po fašistični Italiji okupirane rodne grude, zbežati v Jugoslavijo. Po iskanju dela, sreče, zlasti pa somišljenikov napredne misli v Mariboru, na Jesenicah, v Kranju in v Lescah, je 1938. leta prišel na Golnik kot gradbeni delavec. Politična zavest ga je takoj zanesla med napredne delavce in tudi do sodelovanja z Nartnikom, Vodopivcem, Stucinom in drugimi iz Kranja, s Finkom iz Tržiča in drugimi. Na Golniku, v Goričah in v okolici je postal eden izmed najbolj vnetih razširjevalcev napredne revolucionarne miselnosti in organizator ilegalnega delavskega gibanja. Takoj ob okupaciji 1941. leta je bil med prvimi

v tako imenovanj dobrovoljski legiji v Karlovcu. Kot komunista, borca za nov pravičnejši družbeni red ga je zatem vodila pot v boj s I. kranjsko-tržiškim bataljonom z vsem ognjenim krotom na Dobriči 5. avgusta 1941. Prek mokronoške čete, druge grupe odredov in drugih partizanskih enot, v katerih je povsod pokazal polno mero iznajdljivosti in sposobnosti in še posebno borbenosti in predanosti, prepričanju v lepše in srečnejše življenje. Zato so mu bile zaupane še odgovornejše politične naloge v rojstni Primorski, zlasti onstran Soče v zahodnem delu Primorja.

Po osvoboditvi je bil po Primorskem na raznih političnih in drugih dolžnostih, nazadnje pa v Cerknem. Toda za njegovo revolucionarno delo pri osveščanju množic in organizaciji upora in revolucije v najkriticnejših časih neposredno pred vojno, so ga bili v Goričah povsem upravičeno proglasili za častnega občana.

Vpliv komunistov v krajevnih skupnostih raste

Po republiški konferenci ZKS je aktivnost krajevnih organizacij ZK precej napredovala. V več organizacijah so že sprejeli akcijske programe uresničevanja resolucije republiške konference, vse bolj pa se tudi kaže sposobnost komunistov, da jo uresničujejo v konkretni praksi v pogojih, kakršni so v posameznih krajevnih skupnostih.

Pri tem so dosegli posebne uspehe na Zlatem polju. Zlatopoljska organizacija ZKS se pri svojem delu srečuje predvsem s problematiko mladine in njene družbenopolitične dejavnosti, sodelovanja z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in društvi ter s socialno diferenciacijo. Tako imajo o vseh teh temah najprej posebna predavanja, ki so teoretična osnova pripravam konferenc, na teh pa se dogovorijo za akcije. Pri svojem delu si prizadevajo razviti kar najtesnejše sodelovanje z vsemi družbenimi dejavniki v krajevni skupnosti in jim obenem tudi pomagati uresničevati njihove programe. Pred kratkim so na konferenco krajevnih organizacij zveze komunistov obravnavali so vprašanja mladine — povabili razen širšega mladinskega vodstva še aktiv zveze komunistov svetnih delavcev na šoli Franceta Prešerna, tabornike in predstavnike društva prijateljev mladine. Organizacija ZK na Zlatem polju pri-

pravlja tudi anketo o aktivnosti komunistov v posameznih dejavnostih njihovih krajevnih skupnosti (Zlato polje, Struževno). Precejšen napredek so dosegle tudi organizacije zveze komunistov Vodovodni stolp, Naklo, Strazišče in še nekatere druge.

Dokajšnje število organizacij pa se še vedno srečuje s težavami. Tako je treba na eni strani omeniti socialno in starostno strukturo, saj prevladujejo upokojeni in gospodinje, zelo malo ali skoraj nič pa je v njih mladih delavcev, kmetov, dijakov in študentov, po drugi strani pa onemogoča učinkovitejša delo nizka idejno politična usposobljenost članstva. To velja tudi za aktivnejše organizacije.

Na posvetu sekretarjev krajevnih organizacij zveze komunistov so se zato dogovorili, da bodo že v maju pripravili predloge za jesenski program usposabljanja komunistov, da bi lahko učinkoviteje posegli v boj za uresničevanje politike svoje organizacije. Razen tega bodo do jeseni pripravili programe delovanja oziroma politične akcije komunistov v posameznih družbenih in političnih organizacijah ter društvih (kulturna društva, športna društva). Takoj bodo začeli z akcijo obnavljanja članstva. Na Zlatem polju in v Naklem bodo na primer že maja sprejeli v ZK 17 oziroma 8 novih mladih članov. J. Košnjek

V petek seja splošnega zbora

Pisali smo že, da je koordinacijski odbor za pripravo in izvedbo programa gradnje šol in vzgojno-varstvenih ustanov v kranjski občini na podlagi dosedanjih razprav, pripomb in mnenj že pripravil spremenjeni program. O tako spremenjenem programu bo v petek, ob 16. uri razpravljala tudi splošni zbor kranjske občine. Če bo na splošnem zboru občinska skupščina skupaj s predstavniki družbenopolitičnih organizacij menila, da bi program gradnje šol in vzgojno-varstvenih ustanov v občini financirali tudi s sa-

moprispevkom občanov, se bosta takoj po končani seji splošnega zbora sestala oba zbora občinske skupščine in obravnavala predlog odloka o razpisu referenduma za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo šol in vzgojno-varstvenih ustanov v občini. Razpravljala pa bosta tudi o predlogu odloka o uvedbi krajevnega samoprispevka za sofinanciranje izgradnje šolskih in vzgojno-varstvenih objektov, vendar bo ta odlok lahko dokončno sprejet šele po ugodnem izidu referenduma. A. Z.

izredna prilika

Otroci od 1. do 7. leta s spremstvom lahko od 14. junija do 3. julija letujejo v otroškem letovišču Novigrad

Cene: otroci 20 din, spremljevalec 25 din (4 obroki). Zdravniške storitve so vračunane v ceni. Prijave sprejema Zavod za letovanja Kranj, Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine), telefon 22-052.

V Plamenu nadaljnja modernizacija

Tovarna vijakov Plamen v Kropi je 1. maja ob obletnici OF, osvoboditve in delavskega praznika proslavila tudi 75-letnico podjetja. Ob tej priliki so na slovesnost povabili vse upokojene in članke kolektiva. Na dopoldanskem slavnostnem delu pa so nastopili tudi godba in folklorna skupina iz Zdanic na Češkoslovaškem, godba na pihala Gorje, pevski zbor Stane Žagar iz Kroke, učenci osnovne šole, recitatorji in drugi. Popoldne je bilo tovariško srečanje, na katerem so za prijetno razpoloženje skrbeli češki godbeniki.

Predsednik upravnega odbora tovaršiškega združenja povedal: »Bilo je res zelo slovesno. Vsak upokojenec je dobil za vsako leto dela v Plamenu starega tisočaka, vsi ki so se udeležili popoldanskega tovariškega srečanja pa so dobili 50 novih dinarjev. Lahko rečem, da takšne slovesnosti v Kropi še ni bilo.«

Tovarna Plamen že šesto leto sodeluje s Šraubarno v Zdanicah na Češkoslovaškem. Vendar pa to ni edina tovarna v tujini, s katero sodeluje. Poslovne stike imajo s podjetji v različnih državah. Letos bodo izvažali v Sov-

jetsko zvezo, ZDA, ČSSR, Poljsko, Madžarsko, Bolgarijo, Zvezno republiko Nemčijo, Avstrijo, Albanijo, Sudan, Belgijo in Egipt. Predvidevajo, da bodo izvozili skoraj polovico letošnje količinske proizvodnje oziroma za okrog dva milijona dolarjev. Sicer pa prvi letošnji rezultati kažejo, da bo poslovno leto ob normalni preskrbi surovin ugodno. Letošnji 4-mesečni plan so že presegli za 12 odstotkov. Izvoz se je v letošnjih štirih mesecih povečal v primerjavi z enakim lanskim obdobjem za 126 odstotkov. Štirimesečna količinska proizvodnja je za 25 odstotkov večja od lanske, prodaja pa se je povečala za 48 odstotkov. Trenutno znašajo poprečni osebni dohodki okrog 1400 dinarjev.

Danes je v Plamenu zaposlenih skupaj z vajenci 500 ljudi. Delajo na tri izmene, imajo pa proste sobote oziroma 42-urni delavni teden.

»Vendar je pri nas tako, da delamo vselej, kadar gre za izpolnjevanje dogovorjenih rokov. Včasih se namreč zgodi, da zaradi prepočasne preskrbe s surovinami kasnimo z roki. Takrat pohitimo in prav zato je Plamen že lep čas znan po tem, da drži be-

sedo. V zadnjih letih smo se močno specializirali in tudi modernizirali. In tudi v prihodnje bo modernizacija naša osnovna naloga. Morda se čudno sliši, vendar je res, da nam kljub ob sorazmerno dobrih osebnih dohodkih primanjkuje delavcev. Lani smo na primer od 15 razpisanih mest za vajece v prvi letnik dobili samo dva. In čeprav redno rešujemo stanovanjska vprašanja delavcev oziroma skrbimo za njihov družbeni standard, kaže da se ljudje neradi odločajo za Kropo. Najbrž smo odmaknjeni. Vendar pa nas to ne moti. Naši nadaljnji računi nam kažejo pametno gospodarjenje, modernizacijo, s katero bomo nadomestili delovno silo in morda delno preusmeritev na bazično industrijo. Še naprej pa se bomo zavzemali za pametno integracijo na področju kovinske predelovalne industrije oziroma za tesnejše sodelovanje z železarstvom.«

Tako nam je pred nedavnim povedal direktor Plamena inž. Sartori in dodal, da bo Plamen tudi v prihodnje skrbel za normalno delo oziroma pomoč krajevnim družbenopolitičnim organizacijam in za boljši standard delavcev ter upokojenecv. A. Žalar

Ob sklepnih računih delovnih organizacij

Pristojni organi so že zbirno uredili podatke iz sklepnih računov delovnih organizacij. Tako torej že razpolagamo s sliko o uspešnosti gospodarjenja v preteklem letu. Za nekatere delovne organizacije pa leto 1969 ni bilo uspešno, saj so ga končale z večjo ali manjšo poslovno izgubo. Med njimi so tudi take delovne organizacije, ki preteklo leto ni bilo prvo, v katerem so prigrisodarile izgubo. Za danes si oglejmo, kolikšno izgubo so imele te organizacije. Obravnavali bomo le kranjsko, jeseniško in tržiško občino.

V kranjski občini je z izgubo poslovalo šest delovnih organizacij s področja gospodarstva. V negospodarstvu kranjske občine izguba namreč ni bila ugotovljena. Celotna izguba, ki jo teh šest gospodarstvenih organizacij prikazuje v svojih sklepnih računih, znaša v preteklem letu 4675 tisoč dinarjev ali 59 odstotkov več kot v letu 1968. Samo v letu 1969 nastala izguba pa znaša 2970 tisoč dinarjev. To pa je za 19 odstotkov več kakor je bila izguba samo v letu 1968. Izguba, ki je nastala samo v letu 1969, pa pomeni 64 odstotkov celotne izgube, ki jo gospodarstvo kranjske občine prikazuje ob koncu leta 1969, iz omenjenih podatkov je mogoče ugotoviti, da je bila že iz prejšnjih

let prenešana v leto 1969 izguba v znesku 1705 tisoč dinarjev. V preteklo leto je bila prenesena skoraj trikrat večja izguba kakor pa je bila na primer iz prejšnjih let prenesena izguba v leto 1968.

V jeseniški občini so po podatkih iz sklepnih računov za leto 1969 v tem letu poslovale z izgubo tri delovne organizacije, in sicer dve s področja gospodarstva in ena iz negospodarskega področja. Pri vseh treh delovnih organizacijah je izguba nastala zaradi nedoseženega dohodka. Izguba znaša 674 tisoč dinarjev; to pa je komaj en odstotek izgube, ki je bila ugotovljena leta 1968. Tolikšno zmanjšanje izgube je treba seveda pripisati izključno železarni, ki je preteklo leto zaključila s pozitivnim rezultatom. Leta 1968 je namreč železarna imela zaradi nedoseženega dohodka 63.048 tisoč dinarjev izgube. Od omenjenih 674 tisoč dinarjev letošnje izgube odpade na gospodarstvo 662 tisoč dinarjev, preostanek pa na negospodarstvo.

Za gospodarstvo tržiške občine ugotovljamo, da je preteklo leto doseglo zadovoljivo stopnjo rasti celotnega dohodka in dohodka. Kljub temu pa so tri delovne organizacije, ki poslovne leta niso uspešno zaključile in ki njihova poslovna izguba znaša 2065 tisoč dinarjev. Vendar pa

— gledano relativno — znesek izgube po bilanci uspeha ni tako velik, saj znaša ugotovljena izguba v letu 1969 brez prenosov nekrte izgube iz leta 1968 le 0,4 odstotka celotnega dohodka gospodarstva občine oziroma 1,6 odstotka dohodka vsega gospodarstva. Od teh treh gospodarskih organizacij, ki so leta 1969 poslovale z izgubo, sta dve delovni organizaciji imele izgubo že tudi predpreteklo leto; to je leta 1968. Pristojni organi pa so na osnovi uspeha za leto 1969 tudi ugotovili, da tri tržiške industrijske organizacije poslujejo z zelo majhno akumulativnostjo.

Da so posamezne gospodarske organizacije poslovale z izgubo, je dejstvo in z njim se je treba sprijazniti. Tem gospodarskim organizacijam ne preostane ničesar drugega, kakor da analizirajo vzroke za nastalo izgubo in ustrezno temu ukrepajo. Kakor je mogoče sklepati po prvih informacijah o možnostih za pokritje izgub, položaj niti ni pretirano kritičen. Tako so v eni delovni organizaciji v kranjski občini, ki je lani poslovale z izgubo, le-to že vnaprej planirali in zato izguba niti ni tako vznemirljiva; prav gotovo pa delovnega kolektiva ni presenetila. Še spodbudnejše pa je seveda to, da je izguba že v celoti pokrita. ABC

Borci ob 25. obletnici osvoboditve

Smo za to, za kar smo se borili

Slavimo četrto stoletje svobode. Srditi, krvavi boji, žrtve, talci, taborišča, izgon okupatorja, gradnja prvih temeljev naše državnosti in samoupravne družbe, vse to se zapira v arhive, za muzejske zidove, prehaja v zgodovino. In vendar so tu še žive priče tistih burnih let — preživeli borci. Kako oni danes živijo, delajo, kako uveljavljajo takrat postavljene in izbojevane cilje, kaj sodijo in pravijo o današnjem razvoju in o času, v katerem živimo, kamor nas vodi prihodnost? O tem naj govorijo predsedniki občinskih odborov Zveze združenj borcev našega območja.

V petek, 24. aprila, se je zbralo v Kranju 96 delegatov iz 31 krajevnih združenj borcev na svojo občinsko skupščino. Ob sodelovanju z mnogimi gosti, predstavniki Glavnega odbora ZZB republike in predstavniki družbenopolitičnih organizacij občine so kritično ocenili dosedanje delo svoje organizacije in še posebno vse pogoje in okoliščine pri uresničevanju ciljev revolucije, pri čemer se preživeli borci razumljivo čutijo še danes kot osrednji poborniki in s tenkočutnim posluhom delajo in spremljajo naš celotni družbeni razvoj.

Njihov večletni in tudi znova izvoljeni predsednik občinskega odbora ZZB tovariš PAVLE BAJŽELJ pa o posameznih vprašanih sodi takole:

Okoli 60 odstotkov našega članstva je še vedno v delovnem razmerju in tudi družbeno zelo aktivno vključeno v razvijanje samoupravnih odnosov. Pa tudi člani, ki so sicer že upokojeni, niso dokajšnje breme družbenopolitične aktivnosti in odgovornosti v naši občinski skupnosti. Mislim, da s to aktivnostjo pri konkretnem delu in vztrajnostjo pri zagovarjanju pozitivnih stališč izpolnjujemo, eno glavnih nalog naše organizacije, to je, da prenašamo tradicije NOB na mlajše generacije. Še vedno postavljamo v ospredje predvsem družbene interese naše skupnosti in zapostavljamo lastne. Smo končno za to, za kar smo se sami borili. Če pa posamezne zadeve borcev in invalidov posebej urejajo z nekaterimi pozitivnimi predpisi, je to samo majhna oddolžitve družbe za prekomerne napore naših članov v revoluciji in kot posledica le-teh vedno slabše zdravstveno stanje našega članstva.

Naši člani so proti

»Kar zadeva mlado generacijo, mladino, prepogosto slišimo preveč očitno tendenco kot da gre pri nas za borbo med generacijami, za borbo med stari in mladi. Tega

ne priznavamo. Priznavamo samo borbo med aktivnimi in pasivnimi v odnosu do naše družbe, borbo med napredkom in konzervativizmom, sposobnostjo in nesposobnostjo itd. To nam potrjuje ugotovitev, da se v vseh političnih akcijah proti raznim deformacijam, v akcijah solidarnosti ali humanosti bodisi v mednarodnih ali domačih okvirih, vedno najdemo z mladimi na isti fronti.

Prav tako naši člani močno kritizirajo prevelike in še vedno razvijajoče se socialne diferenciacije. Nismo proti razlikam, ki izhajajo iz resničnega dela. Smo pa proti tako imenovanemu zaslužkarstvu po načelu 'kakor se kdo znajde'. Smo proti temu, da se po tem celo meri sposobnost posameznikov. Smo za doslednejšo in uspešnejšo borbo proti izkrivljanju načela nagrajevanja po delu in za večjo učinkovitost organov, ki so poklicani, da preočitne pojave bogatenja odkrivajo in kaznujejo.

In o svojih vrstah

»V pretekli mandatni dobi se je občinski odbor močno zavzemal za reševanje stanovaljskih težav. Potrebe naših članov so bile mnogo višje kot finančne možnosti. Zato smo bili prisiljeni zavzeti taka stališča in načela, ki omogočajo rešiti čimveč in čimprej probleme tistih, ki nimajo ustreznih stanovanj. Samo ob takih zaostrenih kriterijih bo možno letos rešiti kar 207 primerov, kar je zelo veliko. Če bo to uspelo, potem bi iz sedanje evidencе priložev ostalo samo še 19 borbčevskih družin v neustreznem stanovanju, kar bi rešili v prihodnjem letu. S preseljevanjem in spremembami družinskih razmer pa nikdar ni moč potegniti točne črte. Toda glavno bo letos rešeno.

Kar se pa tiče drugih težav v naših vrstah je bilo na občinskih zborih precej besed o rekreaciji in zdravljenju ter

o kmetih borcih. Kriterij za upravičenost regresov za oddih v obmorskih in višinskih domovih so zelo zaostreni in število uporabnikov je v upadanju. To pa je v nasprotju z resničnimi potrebami, kajti borci se starajo, posledice vojnih grozot so vedno občutnejše. Prav tako je v upadanju število upravičencev iz vrst kmetov borcev pri raznih olajšavah, čeprav se tam veča število osamljenih in za delo nezmožnih borcev. To bo treba strpno reševati skladno z možnostmi občine in drugih organov.

Zakasnelost ustrezne zakonodaje je vnesla precej neskladnosti tudi v vrste vojaških invalidov. V občini imamo 13 krajevnih združenj VVI. Osebnost ali družinsko invalidnino prejema 744 članov, 159 pa jih dobiva invalidski dodatek. Ta je največ do 360 din na mesec, v večini primerov pa mnogo manj. Slaba stran sedanjega zakona je v tem, da ne upošteva vsa letnega dviganja življenjskih stroškov. Ob takih merilih je že v lanskim januarjem izgubilo to pravico 16 članov, letos pa jih bo verjetno izpadlo še več, čeprav so tega zelo potrebni. Ustrezne spremembe bi morale biti sprejete že lani ač najkasneje do letošnjega marca, a še sedaj ni rešeno.

Kar zadeva druga vprašanja bi radi v sodelovanju z Gorenjskim muzejem in občinskimi organi prišli do stalne zbirke NOB pri nas na Gorenjskem z vso množičnostjo in posebnostmi na tem območju, ki so bile v nekih primerih edinstvene. Sedanje razstave so prikazale samo izločene posamezne dejavnosti, kar ne prikazuje vse veličine.

Prav tako se zavzemamo, kot na žalost že več let, da bi hitreje reševali še nerešene primere internirancev, da bi naše organizacije na Gorenjskem prav zaradi svoje specifičnosti imele pravico vsaj do mnenj k posameznim prošnjam. To bi lahko prispevalo k hitrejšemu delu republiške komisije in kar je najvažnejše, vsaj občutek prizadetih v objektivnost teh postopkov.

»Na koncu«, kot je poudaril tovariš Bajželj, »izražam vsem članom priznanje za sodelovanje v današnjem družbenem razvoju občine in hkrati prepričanje, da bodo borci tudi vnaprej v prvih vrstah ob vseh političnih ekonomskih in drugih akcijah v vsesplošnem razvoju in napredku občinske skupnosti.«

K. Makuc

Vsa dolina je bila na nogah

Od blizu in daleč so prihajali ljudje, hoteli videti prvomajsko parado, spektakel hotaveljskega turističnega društva Slajka

»Dobrodošli« je kričal velik pozdravni napis, razpet čez cesto, ki vodi proti Hotavljam, vasiči sredi idilične Poljanske doline. Množica ljudi, okrašeni vozovi, fantje in dekleta v raznobarnih nošah, pisane zastave in duh po svežem pečenu so dajali vedeti, da se tu nekaj pripravljalo.

»Parado imamo, paradolo« je zagreti domačin hitel razlagati dvema zagrebškima družinama, ki sta, vozeč skozi špallur turistov, hoteli vedeti, »... šta, bogami, znači sve ovo?« Šoferja ter njuni soprogi so staknili glave, potem pa zavili na parkirni prostor za gostilno Lipan, kjer se je že drenjalo nekaj deset avtomobilov.

»Pol ure gor ali dol, ničesar ne bomo zamudili,« sem jih slišal govoriti, preden so utonili v vrvežu.

A niso ostali samo pol ure. Prav do večera sta »pelic« delali družbo vozilom pred gostilno, katerih število je med tem še naraslo.

O prvomajski paradu, ki da jo namerava organizirati hotaveljsko turistično društvo Slajka, smo prvič čuli pred dobrim mesecem dni, na enem od pripravljanih sestankov. Lagal bi, če bi ne priznal, da sem takrat sam pri sebi malce podvomil o uspehu velikopoteznih načrtov. No, danes mislim drugače. Hotaveljčani so namreč do pike izpolnili obljubo. Celo več. Parada je bila precej obsežnejša kot smo pričakovali. Nekaj tisoč gledalcev (izletnikov, domačinov), zbrani ob cesti Poljane—Gorenja vas—Trebija, je doživelo pravi mali sprehod skozi čas. V kilometer dolgi povorki so

privedli simbolično prikazali življenje Poljanec nekoč in danes. Videli smo revno kajžarsko bajto izpred sedemdesetih let, grčave drvarje, ki sta jim bila sekira in preprosta ročna žaga edini vir zaslužka, ter čipkarice, mlatiče, kosce, žanjice in ikalce, vse v značilnih starih nošah. Drugi del parade, posvečen narodnoosvobodilni borbi, so sestavljala vozila s pripadniki JLA in nekdanjimi partizani, tretjega pa moderni kmetijski stroji in traktorji, motorizirana gasilska četa, avtomobil z izdelki podjetja Marmor, kovači, gozdarji in maketa vaške gostilne, za katero je birt pekel odojka — seveda pravega. Sprevod so poestrili konjeniki-zastavonoše, godba na pihala tovarne Alpina, pionirski pevski zbor iz Gorenje vasi ter fantje in dekleta v slikovitih narodnih oblačilih.

Pisana kača vozov, avtomobilov in jezdecov je obšla polovico doline in povsod doživela navdušen sprejem. Smeh in dobra volja sta ji bila sopotnik, vrišč, trušč in petje so jo pozdravljali, kjerkoli se je ustavila.

Kasneje, med proslavo, na kateri so nastopili pevci, godba in recitatorji, je spregovoril tudi republiški poslanec Ivan Franko-Iztok. Da, lepo in svečano je bilo minuli petek v Hotavljah. Niti mrak ni mogel pregnati razposajenih gostov. Preselili so se k zadruženemu domu ter ob vižah ansambla bratov Cadež, ob rajanju, jedaji in rujnem vincu raztegnili prvomajski karneval tja do mrzlega sobotnega jutra.

I. G.

Beljani v Zagrebu

V ponedeljek, 27. aprila, je Turistično društvo z Bele nad Kranjem organiziralo za svoje številne člane emodnevni izlet v Zagreb, kjer so se spoznali z različnimi kulturnimi in zgodovinskimi spomeniki glavnega mesta Hrvatske in se poklonili v Zagrebu pokopanemu rojaku Matiju Valjavcu-Kračmanu. Predstavniki krajevne organizacije so na njegov grob položili venec, belski pevci in recitatorji pa so pripravili krajši kulturni program.

Obiskali so tudi tovarno »Rade Končar«, ki ima v Bašlju svoj počitniški dom.

Predstavniki podjetja so privedli gostom iz Slovenije topel sprejem in jim pokazali moderne delovne prostore, zlasti najmodernejšo proizvodno pralnih strojev v Jugoslaviji. Domenili so se, da bodo sodelovanje med samoupravnimi organi podjetja in belskim Turističnim društvom ter ostalimi organizacijami še okrepili.

Ob povratku so spotoma obiskali še Kostonjevo ob Krki, kjer je Beljane zanimala kiparska razstava Forma viva in obnovitvena dela v samostanu.

-jk

Obvestilo

Lastnikom motornih in priklopnih vozil na območju občine Kranj

Z namenom, da vas razbremenimo določenih opravil in poti, ki bi jih sami morali opraviti v zvezi z registracijo motornih vozil (zavarovanje vozila pri zavarovalnici, vplačevanje cestne pristojbine, evidenčnih tablic, davka na promet z evidenčnimi tablicami pri komunalni banki ali na pošti in izpolnjevanje raznih obrazcev ter podobno) vam posredujemo navodilo, po katerem boste registracijo motornih vozil lahko najhitreje opravili pri oddelku za splošno-upravne zadeve skupščine občine Kranj:

I. Registracija novih motornih vozil

Za prvo registracijo motornega vozila je treba predložiti upravnemu organu naslednje listine:

1. karton o tehničnem pregledu in obrazce za prijavo vozila, ki jih izpolni komisija za tehnični pregled motornih vozil;
2. dokaz o lastništvu vozila (račun ali carinska deklaracija); carinska deklaracija mora biti potrjena od pristojnega občinskega upravnega organa za finance.

Ce je bilo vozilo že prijavljeno in pozneje črtano iz registra motornih vozil in je brez evidenčnih tablic, je treba ob ponovni registraciji predložiti tudi staro prometno dovoljenje.

II. Podaljšanje veljavnosti registracije motornega vozila

Upravnemu organu je treba predložiti:

1. veljavni karton o tehničnem pregledu, ki ga potrdi komisija za tehnični pregled vozil;
2. prometno dovoljenje.

Prijavo za podaljšanje veljavnosti registracije izpolni referent za registracijo motornih vozil; lastnik motornega vozila lahko pri njem vplača: cestno pristojbino, obvezno zavarovanje in predpisano upravno takso.

ZA PODALJŠANJE VELJAVNOSTI REGISTRACIJE JE TREBA ZAPROSITI PREDEN PRETEČE VELJAVNOST PROMETNEGA DOVOLJENJA.

Tisti, ki jim preteče veljavnost na dan 31. decembra, morajo za podaljšanje zaprositi v mesecu decembru po razporedu, ki je objavljen vsako leto meseca novembra.

V izjemnih primerih — iz opravičljivih razlogov — lahko lastnik motornega vozila zaprosi za podaljšanje registracije motornega vozila še po preteku veljavnosti prometnega dovoljenja, ta rok pa ne sme biti daljši od 30 dni; motornega vozila v tem času ne sme uporabljati v cestnem prometu. Z dnem izteka tega roka bo upravnj organ vozilo črtal iz registra motornih vozil in o tem izdal odločbo. Za oddajo evidenčnih tablic pa bo uporabil izvršbo s prisilitvijo (po zakonu o splošnem upravnem postopku je denarna kazen, ki se izreče za prisilitev, od 100,00 do 500,00 dinarjev).

Lastnik motornega vozila, ki ne namerava vložiti zahtevka za podaljšanje registracije motornega vozila, mora oddati evidenčne tablice vozila v treh dneh po preteku veljavnosti prometnega dovoljenja. Sprejem evidenčnih tablic potrdi upravni organ v prometnem dovoljenju.

III. Prijava lupljenih, že registriranih vozil (sprememba lastništva)

V roku 15 dni od dneva nakupa motornega vozila je tega treba prijaviti pri upravnem organu občine, v kateri ima novi lastnik stalno bivališče.

Za prijavo že registriranega motornega vozila je treba upravnemu organu predložiti:

1. kupoprodajno pogodbo z overjenim podpisom prodajalca, potrjeno od občinskega organa, pristojnega za finance;
2. prometno dovoljenje s kartonom o tehničnem pregledu motornega vozila.

Prijavo o spremembi lastništva, če ima prejšnji lastnik stalno bivališče v SR Sloveniji, izpolni referent za registracijo motornih vozil.

Prijavo za novo registracijo motornega vozila, če ima prejšnji lastnik stalno bivališče v eni izmed drugih republik v SFRJ, izpolni in potrdi komisija za tehnični pregled motornih vozil.

Evidenčne tablice (če gre za registracijo v drugem območju) in predpisano upravno takso lahko vplača lastnik motornega vozila pri referentu za registracijo motornih vozil.

IV. Odjava motornega vozila

Kadar lastnik motorno vozilo proda v drugo republiko, ga je dolžan takoj objaviti pri upravnem organu občine na za to predpisanem obrazcu. Obrazec izpolni referent za registracijo motornih vozil.

V. Evidenčne tablice za preizkušnjo

Za enkratno prevoz še neregistriranega motornega vozila izda upravni organ posebne evidenčne tablice, ki pa jih sme voznik uporabiti samo v času in na relaciji, ki je vpisana v posebnem potrdilu, izdanem za tako vožnjo.

Skupščina občine Kranj
Oddelk za splošno-upravne zadeve

Herbicidi za zatiranje plevela v žitu

Prapravek si izberemo po plevelih, ki prevladujejo v posevku. Če so v ozimni pšenici poleg širokolistnih semenskih plevelov (njivna gorjušica, navadni plešec, njivna redkev, bela metlika, itd.) tudi koreninski (osta, zlatca itd.), potem izberemo sistemične pripravke z učinkom na rast in njih kombinacije. So nestrupeni, relativno poceni in še vedno najbolj razširjeni. Uporabljamo jih od razraščanja do kolenčenja žit. Skropimo v lepem, mirnem vremenu in pri tem pazimo, da ne poškodujemo rastlin, ki so na te pripravke občutljive. Herbicidi, ki jih v ta namen uporabljamo so: deherban A — 2 l/ha; monosan — 2 l/ha; monsanto 2,4 D — 2 l/ha; korovin — 1,5 kg/ha; deherban M — 2 l/ha; herbokson — 3 l/ha; dikofag MCPA — 3 l/ha; agroxone 4 — 3 l/ha; trasan — 2 l/ha; dikotex P — 1,5 kg/ha; deherban forte — 2 l/ha; neosan — 2 l/ha.

V zadnjih letih se je v nekaterih krajih močno razširil plevel smolenec, ki ga s pripravki, ki smo jih našli, ne zatremo. Če je torej v posevku smolenec, potem si izberemo sistemične pripravke z učinkom na rast ali brez učinka na rast ali s kontaktnim učinkom in razne kombinacije. Pripravki so: U 46 KV fluid — 4 l/ha; aniten D — 3 l/ha; banvel M-OHIS — 4 l/ha; acril M — 3 l/ha; lumeton — 4 kg/ha ali kontaktni herbicidi oziroma pripravki, ki imajo učinek kontaktnih herbicidov. To sta pripravka: aretit, ki ga potrebujemo 4 do 6 kg na ha, in acril 1 do

1,5 l/ha. Z navedenimi pripravki zatiramo plevel v ozimni pšenici že med razraščanjem žit. Aretit uporabljamo lahko že pred začetkom razraščanja, acril pa od razvitih treh listov do razvitih 1 do dveh kolencev.

Tudi v Sloveniji se v žitih vedno bolj širijo pleveli iz družine trav. Pri nas je najbolj razširjen srakoperc. Če so posevki močno zapleveljeni s travami, se odločimo za herbicid, ki ima učinek tudi po koreninah oziroma po zemlji. Pripravek gesaran uporabljamo tam, kjer so v posevkih trave in širokolistni semenski pleveli in ni med njimi smolenca. Za 1 hektar ga potrebujemo 3 kg. Drugi pripravke je lumeton, s katerim zatiramo širokolistne semenske plevela in med njimi smolenca, delno zatire koreninske plevela in tudi srakoperca iz družine trav. Za 1 ha ga potrebujemo 4 kg. Z gesaranom in lumetonom škropimo, ko je pšenica v fazi razraščanja. Za zatiranje plevela s podsevkom črne detelje ali lucerne uporabljamo aretit 4–6 kg/ha, legumex 5–7 l/ha in acril 1–1,5 l/ha. Za aretitom škropimo, ko so pleveli še mladi. Leguminozni podsevki niso poškodovani, če imajo razvit najmanj 1 tropresni list ali pa sejemo lucerno ali deteljo v pšenico že drugi dan po škropljenju. Žita, v katerih sta že podsevka detelje ali lucerne, ne moremo škropiti z acrilom. Skropimo pa z njim tiste posevke pšenice, ki jih nameravamo podsejati. To lahko naredimo že dva dni po škropljenju.

Kmetijski nasveti

Odporni koloradarji

Pred nekaj leti smo dobili prvi dopis kmetovalca, ki je tožil, da lindan proti koloradskemu hrošču ni učinkoval ter se je jezil, da je treba trdno prijeti izdelovalce, češ da goljufajo, ker dajejo v pripravek manjše količine »strup«. Znano je, da so se kmetovalci pritoževali tudi drugod. Odgovorili smo, da najbrž ni kriv ne proizvajalec, ne uporabnik, marveč da so se novi rodovi hroščev privadili na te pripravke in postali bolj odporni.

Raziskovalci so to domnevo potrdili s poskusi. Tako je profesor zagrebške kmetijske fakultete dr. Macejski naredil zanimive poskuse z različnimi pripravki za boj proti koloradarju ter jih preizkusil v laboratoriju in na polju v Krški vasi na Krškem polju. Na kratko povzemamo njegove ugotovitve, objavljene v »Zaštitni bilja«.

● V obsežen poskus je vključil celo vrsto novejših pripravkov in jih primerjal z lindanom, pantakanom, gesarolom in dilitinom. Iz več krajev Jugoslavije je nabranimi hrošči je poskušal, kako snovi učinkujejo kot dotikalni in želodčni strupi, meril čas delovanja in smrtnost.

Upošteva tudi nevarnost za človeka (novejši pripravki so za človeka mnogo bolj strupeni), je sestavil lestvico najbolj priporočljivih pripravkov. Zelo dobro se je obnesel elokron, ki učinkuje tudi na listne uši, znane prenašalke nevarnih virusnih boleznih krompirja.

Dobre rezultate je dal tudi sevin (karbaril), ki pa ne zatira listnih uši. Sledi pripravek despirol, ki zelo dolgo po uporabi zavira ponoven pojav škodljivcev. Priporoča še nekaj drugih strupov, ki pa niso še dovolj preučeni.

● Pripravki na osnovi DDT, kot sta pantakan in pepein ter pripravke lindan, bodo v prihodnje najbrž še lep čas ostali najvažnejši pripomočki za uničevanje koloradarja. Ker se je v poskusih izkazalo, da zanesljivo delujejo le na ličinke v prvem razvojnem obdobju, to pomeni, da je treba z njimi predvsem — pravočasno škropiti in prašiti. Inž. M. L.

Anemija prežvekovalcev

(Nadaljevanje)

Pri prežvekovalcih pride do anemije čisto tudi zaradi pomanjkanja sledovne prvine kobalta v hrani. Vendar pa kobalt v tem primeru ne učinkuje neposredno na krvotvorno dejavnost organizma, pač pa posredno kot sestavina vitamina B₁₂. Prežvekovalci morajo prejeti v primerjavi z drugim živalim veliko kobalta, ki ga potrebuje mikroživalski svet predželodcev za pravilno rast. S tem, da pospešujemo rast bakterij v predželodcih, pospešujemo njihovo metabolično dejavnost, ki je za živali-gostitelje zelo pomembna. Mikroživalice predželodcev razgrajujejo težko prebavljivo krmo, pri čemer tvorijo snovi, ki jih prebavna cev živali lahko izkoristi. Mikroflora prežvekovalcev pa tvori tudi nekatere snovi, ki so osnovnega pomena za rast živali, med drugim vitamine B kompleksa, od katerih je morda še najpomembnejši vitamin B₁₂. Če v vampovi vsebini ni dovolj kobalta, se močno zmanjša število mikroorganizmov in nekatere vrste tudi izginejo. Pomanjkanje kobalta v hrani vodi tako v moteno presnovo, ki ima za posledico poslabšano gojitveno in zdravstveno stanje živali, pomanjkanje vitamina B₁₂ pa vodi v anemijo živali. Živali so mršave in imajo večkrat nenaraven tek za hrano, anemija pa se kaže tudi v blehosti očesne veznice in sluznice naravnih telesnih votlin. Bolezen se hitreje razvija pri ovcah kot pri govedu, zbole pa raje mlade živali. Novorojene živali včasih poginejo brez očitnih bolezenskih znakov, približno dva tedna po rojstvu. Pri brejih živalih rado pride do zvriganja v zadnji tretjini brestosti.

Bolezen preprečujemo z dodajanjem kobalta rudninski mešanici, primerna pa so tudi nekatera krmila z obilo kobalta, npr. melasa in oljne pogače pa tudi detelja. Siama in siromašna mrva sta praktično brez te prvine, zato se bolezen razvije ponavadi na pomlad, če se hranijo živali s krmo slabe kakovosti.

Bolezen zdravimo z dodajanjem kobaltovih soli krmi (10–12 mg govedu in 2–4 mg ovcam), hitrejši učinek pa dosežemo z injekcijo vitamina B₁₂.

dr. S. Bavdek

TISKARSTVO NA GORENJSKEM

(Nadaljevanje)

Prosvetljenstvo, ki je poglavo kalilo iz plamtečih idej francoske revolucije, je že v začetku devetnajstega stoletja tudi na naših tleh našlo svoj odmev.

Vsesplošna ukaželjnost, odpiranje šol in tik za tem razširjena pismenost ne le priviligiranih slojev kot doslej, pač pa naravnost žgoča žezja po znanju in branju tudi pri preprostih ljudeh — vse to je bilo vzrok, da se je tiskarstvo povsod močno razmahnilo. Tudi na Slovenskem.

CAR TISKANE BESEDE

Nova imena tiskarjev na naših tleh so se od l. 1800 dalje kar hitro pomnoževala. Na hitrico jih lahko le naštejemo: Andrej Gassler, Janez Retzer, Jurij Stadelmann, Jožef Sardi, Jožef Sassenberg, Jožef Skerbina, Jožef Blaznik, Jožef Milic in Anton Klein v Ljubljani; Filip Kümmel, Anton Gelb, Jožef Schrotter in Janez Leon v Celovcu; Josip Zentz, Janez Trattner in Franjo Vinković v Trstu; Josip Tommasini, Josip Coletti, Valerio de Valeri v Gorici; Franc Schütz, Franc Jenko, Sebastian Kaiser in Jožef Bach v Celju; Ignacij Dunšek in Jožef Janschitz v Mariboru; Henrik Tandler, Vinko Boben in Janez Kranjec v Novem mestu; Maks Šeber v Postojni.

Morali bi sedaj naštetih še tiskarje, ki so v prejšnjem in v začetku tega stoletja začeli s svojo obrtjo v Kočevju, Krškem, Idriji, Trstu, Ptuj, Murski Soboti, Dolnji Lendavi, Radgoni, Brežicah in v Kopru. Čas in prostor pa nam tega ne dopuščata, naslov naših zapiskov nam namreč kar naravnost veleva, naj vendar govorimo že o tiskarstvu na Gorenjskem!

**BLAZNIK, JELOVSEK
IN DRABOSNJAK**

To bomo brž storili, le nekaj zanimivih dejstev moramo prej nanizati: podobna čast, kot je pripadala ljubljanskemu tiskarju Janezu Krstniku Retzerju, ki je natisnil prvo Vodnikovo pesniško zbirko, je pozneje pripadla Jožefu Blazniku, ki je natisnil knjigo vseh slovenskih knjig — Prešernove Poezije (1847), še prej pa vseh pet bukvic Kranjske čbelice in Krst pri Savici (1836). Bil je tiskar Blaznik zaslužen mož in resnična opora tedanje slovenske demokratične inteligence. — Drug stik s Prešernom v našem starem tiskarstvu smemo najti v imenu Martina Jelovška, prvega faktorja l. 1871. v Mariboru ustanovljene in l. 1874 v Ljubljano preseljene Na-

rodne tiskarne. Martin Jelovšek je bil mlajši brat Ane, matere Prešernovih otrok. Pesnika je dobro poznal, saj je prenašal njuna pisma. In edini iz sorodstva, ki je preživel Prešernovi hčerki Ernestini bil do smrti zvest skrbnik...

Se eno ime iz starega slovenskega tiskarstva je, ki ga ne smemo zamolčati: v Zvrhnjih Drabosnjah nad Osojskim jezerom na Koroškem je živel kmet Andrej Schuster-Drabosnjak (1768—1825). Bil je bukovnik — pesnik in pisatelj, dramatik — samouk. Sam se je naučil pisati in brati, sam si je omislil tudi preprosto tiskarnico. Ohranjeni so njegovi tiski: Ena lepa celo nucna letania od tah hudah žein, spet ena nova očitna spoved za piance inu vinske bratre, Raimi od mlinarjov, Marijin pasijon in Svovenji OBAC. Ker pa mož seveda ni imel dovoljenja za opravljanje tiskarske obrti, ga je njegova podjetnost pripeljala v spore z oblastjo in celo v ječo. — Vsekakor pa je bila preprosta in preganjana Drabosnjakova tiskarnica prva samostojna slovenska tiskarniška postojanka na Koroškem.

O bukovniku Drabosnjaku smo že obširneje pisali v Glasu (29. maja 1968), o zgodovini tiskarstva na splošno, posebej pa o njegovem razvoju na Slovenskem se utegne zainteresirani bralec te rubrike poučiti iz naslednjih treh knjig: Miroslav Ambrožič, Tiskarstvo, 1937 — Zvonimir Kulundžić, Zgodovina knjige, 1967 — Branko Berčič, Tiskarstvo na Slovenskem, 1968.

PRVI TISKAR V KRANJU

Zanimivo dejstvo velja že uvodoma poudariti: da je tiskarska koncesija izdana l. 1888 kranjskemu knjigovezu in tiskarju Ignaciju Rešu (1864—1902), prehajala od Reševega rodu, prek raznih podjetij v neprekinjenem zaporedju prav do današnjega Gorenjskega tiska.

Povsem upravičena je bila zato letnica ustanovitve sedanje kranjske tiskarne 1888! Ne bilo bi Gorenjskemu tisku v nečast, če bi to letnico zapisal v znak svojega podjetja! Kajti gre vendar za 82 let neprekinjene tiskarske tradicije v Kranju, vedno v isti liniji — domači in napredni! Skušal bom v naslednjih zapisih svoje trditve natančneje utemeljiti. To mi bo tem lažje, ker so še ohranjene ustrezne listine, priče pa so tudi še žive.

(Nadaljevanje sledi)
Crtomir Zorec

Železarji-pevci gostovali v Avstriji

Železarna Jesenice ima poleg pihalnega orkestra tudi pevski zbor JEKLAR, ki deluje v sklopu sindikalne organizacije železarne. Zbor, ki šteje 40 pevcev, je gostoval 24. aprila v Ferndorfu v Avstriji. Na gostovanje ga je povabil tamošnji pevski zbor tovarne heraklita. Dvorano tovarniškega doma, ki sprejme 600 poslušalcev, so Ferndorščani in okoličani polno napolnili in z zanimanjem poslušali koncert, katerega program sta izvajala pevski zbor Jeseniške železarne in pevski zbor ferndorfske tovarne. JEKLAR je zapel uvodoma pet slovenskih umetnih pesmi, katerim je sledil nastop domačega zbora, ki je zapel pet avstrijskih narodnih pesmi. V nadaljevanju so peli Jeseniščani pet pesmi tujih narodov in pet slovenskih narodnih pesmi, medtem ko sta za zaključek zapela oba zbora skupaj slovensko Mrzel veter in avstrijsko Ubern Galantboden. Program pa je pope-

stril še baritonist Jaka Jeraša, ki je zapel ob spremljavi klavirja slovensko narodno Moja kosa je križavna in arljo iz Verdijeve opere Trubadur. Poslušalci, ki naših pesmi niso razumeli, so bili kljub temu navdušeni nad kvalitetnim izvajanjem programa, v katerem so nastopali kot solisti Ivo Govedič, Lojze Tramte, Jaka Jeraša in Sandi Drole. Navdušenost občinstva in pozdravne besede predstavnikov zborov so podčrtali uspešno srečanje dveh zborov, ki delujeta v okviru tovarn to in onstran meje. Kakor so se odzvali Jeseniščani povabilu pevskega zbora tovarne heraklita v

Ferndorfu, se je odzval vabilu tudi pevski zbor iz Ferndorfa, ki bo gostoval na Jesenicah 30. maja. Tako sodelovanje bo prav gotovo koristilo k utrjevanju kulturnih odnosov med delavci Jeseniške železarne in delavci tovarne v Ferndorfu in bo prispevalo tudi k vestnejšemu in še h kvalitetnejšemu delovanju zborov. JEKLAR, pevski zbor Jeseniške železarne, je lahko ponosen na uspeh, ki ga je dosegel na gostovanju v Avstriji, saj je bil deležen nepričakovanega priznanja. Ta uspeh pa je obenem ponos celotnega kolektiva, ki ga je predstavljal zbor v Ferndorfu. P. Ulaga

Ob 25-letnici ustanovitve zbora France Prešeren

Pevski zbor France Prešeren iz Kranja bo 29. maja s svečanim koncertom proslavil 25-letnico delovanja.

Pred tem jubilejem bo s samostojno razstavo v Prešernovi hiši v Kranju prikazal svojo dosedanja dejavnost. Razstavljene bodo številne fotografije gostovanj po domovini in zamejstvu ter priznanja, ki jih je zbor prejel v tem času. Obiskovalcem bo na razpolago posebna jubilejna brošura in nedavno izdana samostojne stereo long-play plošče.

Otvoritev razstave bo jutri, v četrtek — 7. maja, ob 18.30 v Prešernovi hiši. Pred to otvoritvijo pa bo ob 18. uri v Mestni hiši otvoritev dokumentarne razstave »Kranjska občina od leta 1945 do 1970«, ki jo prirejajo skupščina občine Kranj, družbenopolitične organizacije in Gorenjski muzej. Pri obeh otvoritvah bo zbor zapel nekaj pesmi.

D. S.

Revija pevskih zborov bo letos v Železnikih

Občinska pionirska komisija Škofja Loka vsako leto priredi revijo pionirskih in mladinskih pevskih zborov, ki se je udeležijo veliko število glasbenih skupin iz različnih krajev komune. Letos bo ta revija v Železnikih — in sicer 10. maja dopoldan. Domačini so prevzeli celotno organizacijo in tehnične priprave. Telovadnica os. š. Železniki je skoraj nared. Za pridedev, katere pokrovitelj je predsednik občinske skupščine Škofja Loka Zdravko Kravina in ki so nanjo vabili tudi glasbene strokovnjake iz

Ljubljane, Kranja in Skofje Loke, se je doslej prijaviло osem vokalnih skupin: mladinski pevski zbor osnovne šole Gorenja vas, mladinski pevski zbor osnovne šole Poljane, otroški zbor z osnovne šole Škofja Loka, otroški pevski zbor posebne šole iz Skofje Loke, mladinski zbor osnovne šole Trata, mladinski, pionirski in otroški pevski zbor iz Železnikov, komorni, mladinski in otroški pevski zbor osnovne šole Ziri ter mladinski pevski zbor gimnazije Škofja Loka.

(-lg)

Akvareli Ljuba Ravnikarja

Ob zadnji razstavi akvarelov Ljuba Ravnikarja v galeriji Mestne hiše v Kranju bi kot njegov že dolgoletni spremljevalec skoro težko povedal še kaj več, kot je bilo o tem starosti kranjskih slikarjev že povedanega in zapisanega. Pred štirimi leti sem prav tako ob njegovi razstavi zapisal, da ob akvarelu, ki je danes njegovo glavno slikarsko izrazilo, moramo povedati še enkrat, da je tu naša tehnika akvarela svojega mojstra, ki ga lahko mirno primerjamo z ameriškim akvarelisti, čeprav slednji dosega svoje briljantne efekte večkrat le s pomočjo zares odličnih barv in papirja, naš mojster pa... Razmišljanje sem končal z vprašanjem, na katerega pa danes moremo drugače odgovoriti: tudi Ljubu Ravnikarju niso več nedostopni inozemski dragi materiali — papir in barve — ki mu omogočajo še stopnjevatvi že tako izbrušene tehnične fineše akvarela. V tradicionalnem akvarelno slikarstvu je brez dvoma Ljubo

Ravnikar tisti mojster, ki po dobrem starem načinu slika s to tehniko in dosega naravnost zavidljive efekte brez kakršnihkoli čarovnij, ki jih je izumila sodobna akvarelna kuhinja.

Akvarelno slikarstvo je pozicija, je lahko kratko sporočilo v obliki lirčne pesmice ali pa dolgo v podrobnosti se spuščajoče epsko pesništvo. Ljudje se često sprašujejo, ali je akvarelna tehnika težja in ali je boljša in vrednejša od oljnega slikarstva. Vsem tem primerjalnim sodbam in takim vprašanjem izrečene odgovore moremo uvrstiti med nikoli dorečene. Povezava estetskih in tehničnih kvalitet, ki jih vsebuje akvarel, zahteva od slikarja najboljše kar zmore. Prav akvarel je zaradi svoje fluidnosti, hitrosti, ki jo zahteva pri delu, zaradi prelivanja barv, ki se hitro suše in spreminjajo svojo intenziteto, zahtevna naloga, katero je zmogel uspešno rešiti Ravnikar. Pred njegovo znanje, izkušnje in pripravljenost, sposobnost in

tehnično usposobljenost postavlja namreč akvarelno tehniko težko rešljive zahteve, ki se še povečujejo pri slikanju na prostem, v soncu in dežju, v snegu in mrazu, kajti vročina ali mraz, svetloba ali sonec, lahko povzročijo spremembe v barvnem pigmentu, ko se barva suši. Namesto urejenosti lahko nastane prav anarhija, ki ji Ravnikar postavlja nasproti vse tisto dobro, kar naredi odličnega akvarel.

Ko enkrat vemo, da ni akvarelno slikarstvo igračkasto mešanje barvic, se šele zastrimo v tako dober akvarel, tako tehnično dovršen, kakršnega je razstavil Ljubo Ravnikar na tej zadnji razstavi. Vemo in se zavemo, iz kakšnega globokega ozadja poteka razvoj in nastanek, kako slikar dobi in s kakšno težavo ter s koliko mojstrstva nastajajo končne barve in vsa slika ter kakšne odločujoče okoliščine botrujejo akvarelu in njegovemu ne ravno enostavnemu nastajanju.

A. Pavlovec

Novo kulturno središče v Škofji Loki?

Predlog za gradnjo novega kulturnega središča v Škofji Loki

Gledališko, koncertno, kulturno, zabavno in družabno življenje Škofje Loke kot središča občine, mesta in širše okolice že vsa leta po vojni promijo in zavirajo neustrezni prostori Loškega gledališča na Spodnjem trgu. Dvorana, pridobljena in adaptirana za potrebe Prosvednega društva pred prvo svetovno vojno, je skoraj v vseh sedemdesetih in več letih ostala neizpremenjena in danes ne more biti več primerno središče kakršnega koli kulturnega življenja, saj je že njen videz nekulturnen, njene možnosti pa skrajno omejene. Oder je premajhen, dvorana in ostali prostori se ne morejo primerljivo segreti in je delo v zimskih mesecih skoraj nemogoče. Premajhne so garderobe in pomožni prostori. Dvorana z 230 sedeži je za hitro razvijajočo se Loko premajhna, goba uničuje lesene dele itd. Razširitev in adaptacija teh prostorov je skoraj nerešljiva in tudi ne bi bila funkcionalna prav zaradi premajhnih kapacitet, stroški za adaptacijo pa bi gotovo presegli znesek 1.500.000 N din. Problem primernih prostorov za kul-

turne dejavnosti je že vsa leta po vojni zelo akuten in se je reševal po sili razmer in nenačrtno. Deloma je bil rešen (za knjižnico in glasbeno šolo) z zgraditvijo doma Zveze borcev, vendar pa tudi tu postajajo prostori pretesni, poleg tega pa obema ustanovama stalno nekdo grozi z utesnitvijo ali preselitvijo. Načrti za gradnjo »Novega kulturnega doma« segajo v leto 1953. Takrat je bil osnovan poseben gradbeni odbor, ki je izdelal predlog za večje kulturno središče z lokacijo na štemarskem vrtu, na mestu, kjer grade sedaj novi hotel! Po teh načrtih naj bi bila v štirih etažah dvorana za gledališke in družabne prireditve s 400 sedeži, kino dvorana s 400 sedeži, letno gledališče in kino, prostori za folklorno skupino, pevska soba, prostori za likovno sekcijo, kavarna itd. Zamisel, ki je bila za tiste čase idealna, na žalost ni bila uresničena. Takrat aktualni problem kina je bil rešen z adaptacijo zgradbe na Mestnem trgu, letno gledališče je bilo kasneje zasnovano na gradu, problem primerne- ga kulturnega središča pa je

ostal. V »Ureditvenem načrtu Škofje Loke« iz leta 1966 je predviden »centralni kulturni dom« z dvorano s 500 sedeži. »Vse ostale kulturne dejavnosti pa naj bi razmestili v starem delu mesta.« Po mnenju glavnega projektanta ing. arh. Staneta Koviča pa bi bila gradnja takšne — precej neprimerne zgradbe — mogoča šele okoli 1980.

Blizajoča se tisočletnica škofjeloškega področja pa kljub temu postavlja v ospredje problem gradnje primerne kulturnega središča, kajti Škofja Loka kljub hotelu, gradu, kinu itd. nima primerne pokritega prostora, kjer bi se lahko zvrstile mnoge predvidene prireditve (škofja Loka skozi stoletja, koncerti, dramska revija, revija pevskih zborov, gledališke predstave, slavnosti in zborovanja slavistov, knjižničarjev, zgodovinarjev itd.). V primeru dežja tudi ni primerne prostora za prestavitve prireditve na prostem pod primerne streho. Vsega tega se zaveda odbor za kulturne prireditve za 1000-letnico in postavlja kot prvi pogoj za uspeh prireditve gradnjo primerne-

ga kulturnega središča. To središče bi poživilo danes zamrle kulturne dejavnosti (posebno gledališko) in dalo primeren okvir že zelo razvitim in prizanim dejavnostim (glasba, knjižničarstvo). Nastajalo bi lahko postopoma z dograjevanjem in po dobrih vzorcih iz zahodnih držav, vendar naj bi v končni obliki to ne bi bila samo dvorana z večjim številom sedežev, ampak jubilejna zgradba, ki bi služila vsem kulturnim dejavnostim in jih povezovala. V tej zgradbi naj bi bile: 1. dvorana z odrom s 500 — 600 sedeži v približni izmeri 580 m² ter ostalimi pritliklinami (garderoba, kulisarna, pisarna ZKPO itd.). 2. Prostori za glasbeno šolo v izmeri 180 m² (učilnica, soba za vaje, pevska soba in pisarna). 3. Prostori za knjižnico s štirimi oddelki: oddelek za odrasle, pionirsko knjižnico, študijski-politično-ekonomski oddelek in čitalnico v izmeri 300 m² s predvideno kapaciteto skladišč 30.000 do 40.000 knjig. 4. Manjšo dvorano brez odra za literarne, likovne razstave, klubske prireditve, manjše produkcije glasbene šole itd. v izmeri 60 m². 5. Klub, avla z blagajno, manjši bife ali kavarna in ostale pritlikline v izmeri 500 m². Skupna izmera prostorov, razporejenih v več etažah, je po grbih sedanjih predvidevanjih 1800 m², kar bi po predvidenih gradbenih stroških skupaj z delno opre-

mo znašalo 5.000.000 N din. Polovico tega zneska (2 milj. 500.000) naj bi v treh letih do tisočletnice zbrali s spontanimo akcijo vseh občanov, samopriskom eno- ali dvo-dnevnega prostovoljnega dela v korist kulturnega centra (lahko tudi ob prostih sobotah), 50 % pa naj bi bila participacija republike k praznovanju tisočletnice. Če to ne bi bilo mogoče, pa naj bi najeli posojilo, ki bi ga vračali iz samopriskovka po zaključku gradnje šol.

Glavno dvorano bi morali projektirati tako, da bi ustrezala vsem različnim vrstam prireditev: gledališke predstave, koncerti, veselice in družabne prireditve, zborovanja, zabavni koncerti itd.

Zgoraj omenjena velika finančna sredstva bi sorazmerno laže zbrali od občanov ali jih pridobili iz drugih virov ob tisočletnici kot pa kdaj kasneje. Leta 1953 načeti problem pa bo tudi v doglednem času treba rešiti. Predlagano kulturno središče bi lahko imenovali tudi »Jubilejna zgradba — 1000 let Škofje Loke«, ki bi še v letih po 1973 spominjala na pomemben dogodek krajevnega zgodovine, obenem pa bi reševala oz. razrešila mnoge sedanje in bodoče probleme škofjeloškega kulturnega življenja, ki naj bi doživelo adekvaten razcvet ob razvoju gospodarskih vej.

J. Krek

(Nadaljevanje)

Z nekoliko pedagoške žilice, ki je nujna pri mentorstvu filmskega krožka, smo uspeli z lastnimi močmi se prebiti v vrh pionirske filmske dejavnosti. S pravilnim delom nas ni pionirski krožek nikoli razočaral. Se več, na njem smo gradili svojo prihodnost — boljšali materialno stanje kluba, saj so na ZKPO vedno bolj spoznavali, da je denar, ki ga vlagajo v to obliko dela, res dobro naložen. Marsikdo, ki bi se izgubil v vrtincu vsakodnevnih težav in bi ga samota kot tudi brezcilnost pokopala, je lahko in mora še v bodoče v naš skupini najti oporo za svoj obstoj za svoj BITI. Vedno bolj se blešči žoga, ki so jo nekateri hoteli pustiti v blatu, da jo prekrije pozaba.

Cepprav je Center za estetsko vzgojo postal središče tako za likovne amaterje in nas kot tudi za jezikovne krožke, in sta sobi, kjer se naj bi odvijala vsa dejavnost več kot zasedeni, se od časa do časa oglasijo posamezniki, ki bi po vsej sili hoteli te prostore za svoje, čisto komercialne potrebe in Center naj bi šel na cesto. Mar že to, da se v teh prostorih res dela, ne more dovolj nazorno ponazoriti vso nujnost, s katero se oklepamo teh prostorov, in ki so potrebni nam in našemu mestu kot voda ribi. Zaželeno pa bi bilo, da bi tudi mladinska organizacija podprla naše delo.

IGRA BREZ KONCA

Ne more biti več resnih pomislekov, če je filmski klub in z njim filmska vzgoja potrebna. Če pa izhajamo iz tega, da obstaja potreba po filmskem delu, potem je nujno, da se podpre vsaka akcija in pomaga klubu, da bo čim uspešneje opravljal svojo dolžnost, ki mu z obstojem pripada. Če bodo uresničene glavne naloge, o čemer pa ne bi smeli več dvomiti, bi KINO KLUB KRANJ združeval v svojem okvirju naslednje organizacije:

1. skupina kranjskih kinoamaterjev
2. oddelek za filmsko vzgojo
3. klub ljubiteljev filmov

Naših pet (filmskih) let

Zapis ob peti obletnici Skupine kranjskih kinoamaterjev

SKUPINA KRANJSKIH KINOAMATERJEV

Cepprav je jedro celotnega kluba združeno v tej skupini, kjer smo tudi slavili v nedeljo, 26. aprila, svojih pet let, pa je skoraj vedno v času naših iskanj in ob prilagajanju specifičnosti takratnih razmer prevzemalo glavno delo kot filmski krožek tako tudi filmske predstave v nekdanjem »Malem kinu«, ki pa zaradi neustreznih prostorov ni izpolnil pričakovanj. Seveda je imelo vse to delo kot slabe tako tudi nekaj dobrih strani. Poskušali smo že z malimi sredstvi in močmi iti čim bolj v širino, poizkusiti vse in obdržati tisto, kar naj bi bilo najboljše in seveda v prid našemu klubu in delu.

Pa kljub vsemu smo uspeli vsaj pokukati v amatersko filmsko arno. Bilo pa je nujno potrebno usposobiti najprej tehnično bazo in je potem za sam filmski material ostalo res malo sredstev.

Toliko bolj pa je uspela »investicija« v filmski krožek — pionirjev. Od prvih bežnih poizkusov v letu 67 (izdelan en skupinski film) v fazi izoblikovanja samega koncepta filmskega krožka kot tudi vloge mentorja v njem, se je v letih 68 in 69 prebil krožek v jugoslovanski in tudi že v mednarodni vrh. Saj 1. in 2. mesto v letu 68 ter 1. in 3. v letu 69 na jugoslovanski reviji pionirskega filma lepo kačeta poleg slovenskih priznanj, da je delo z najmlajšimi pravilno. Kasneje se je izkazalo, da je tudi po zapustitvi filmskega krožka, ko pride v popolno svobodo, le potrebna nekakšna oblika mentorstva, saj se v večini kot čez noč samostojni avtorji sprva niso znašli. Vsekakor pa je vse naše delo dobilo krono z uspehom v Amsterdamu, kjer so pionirji s prvim mestom poklonili klubu najčepši dar.

ODDELEK ZA FILMSKO VZGOJO

Vse delo, ki bo odsej povezano s filmsko vzgojo, bo zanj merodajen ta oddelek. Poleg koordiniranega dela z vsemi krožki bo s filmski- mi abonmaji skušal poživiti to dejavnost, ki je bila sicer že načeta, a je zaradi prevelike zagnanosti pa brez trdne podlage ostala do sedaj brez večjega odmeva. S kinematografskim podjetjem, v katerem sklopu je letos tekel poizkusni abonma, bo treba še trdneje stopiti v povezavo, če hočemo da se bo uspešno nadaljevalo začeto delo. Potrebno pa bo obojestransko razumevanje vseh problemov in ne zahtevati preveč, kot tudi ne bomo smeli biti preveč skromni.

KLJUB LJUBITELJEV FILMOV

To bi bila nova oblika filmskega dela. Vsaj v nekaterih odenkih se kaže potreba po takem klubu, kjer bi se prirejale filmske prireditve od klubskih večerov in debat do specialnih filmskih predstav. Da bo klub opravičil svoj obstoj, pa bo potrebno, da se ob njem zbere čim več ljubiteljev, tako da bo res polno zaživel.

BESEDA ZA KONEC

Dela je torej dovolj. Načrt je precej obsežen in uspešna izpolnitev leži predvsem v naših rokah in seveda v rokah vseh tistih, ki jih tako delo veseli. Ostane morda en sam pereč problem, ki pa ni toliko odvisen od naših rok. Za tako zasnovano delo, ki so ga pričujoče besede morda le bolj približale in osvetlile, so potrebni prostori, v katerih bo lahko klub nemoteno delal. Ker je Center že zdaleč prezaseden in se dejavnosti že prepletajo med seboj, kar je samo v škodo eni kot drugi, je nujno da se nam dodelijo prostori, ki bodo po velikosti zagotavljali res nemoteno delo. Prepričani smo, da se bi z malo dobre volje merodajnih organov našlo nekaj več prostora za film.

Za konec naj s tega mesta še enkrat povabim vse, ki jih veseli delo pri filmu, da pridejo v klub in skupaj preživimo novih pet seveda filmskih let.

2. Kladnik

Nobelove nagrade vse večje

Po sporočilu komiteja za Nobelove nagrade bodo vrednosti denarnega dela tega pomembnega priznanja povečali letos na 400.000 kron ali 965.550 din. Vrednost teh nagrad, ki jih podeljujejo od leta 1901 naprej za dosežke v fiziki, kemiji, medicini in biologiji, književnosti in za boj za mir, se večja zaradi naraščanja osnovnega fonda, ki ga je zapustil iznajditelj dinamita Alfred Nobel. Od leta 1949 se je vrednost nagrade povečala za 156 odstotkov.

Pivo za škodljivce

V iskanju novega sredstva proti škodljivcem namesto dosedanjega praška DDT so se ameriški strokovnjaki spomnili na pivo. Menijo, da pivo ni nevarno za ljudi tako kot omenjeni prašek, razen tega pa je menda tudi učinkovito sredstvo proti škodljivcem. Lastnikom vrtov priporočajo, naj nalijejo pivo v plitve posode ter jih postavijo na »strateška« mesta. Nekdo je menda na ta način v štirih dneh ujel 300 škodljivih žuželk, ki so utonile v pivo.

Smrt se imenuje alkohol

Pred kratkim so se Francozi zgrozili nad številkami o pitju alkohola. Lani je spil vsak odrasel Francoz kar 28 litrov alkohola. V Belgiji in Angliji se suče poraba alkohola med petimi in sedmimi litri na leto. Posledice čezmernega uživanja alkohola niso prav nič razveseljive. Vsako leto umre za cirozo jeter več Francozov kot pa v prometnih nesrečah in za tuberkulozo. Zdravstvena statistika pravi, da je med moškimi pacienti v starosti od 20 do 59 let umrlo 4 odstotke za cirozo jeter, pri pacientih starih nad 60 let pa je odstotek le malo nižji. Odstotek žensk umrlih zaradi istih vzrokov je le neznatno manjši.

Ni papirja

Zaradi pomanjkanja papirja so v Sovjetski zvezi morali omejiti naklado nekaterih knjig in časopisov. Proglašena je prava akcija v štednji papirja. V akcijo so se vključili tudi časopis Ekonomičeskaja gazeta ter drugi časopisi s članki: Kako se v SZ naročajo hlače ter O popraviljanju TV sprejemnikov.

Listi pišejo, da je treba pri naročanju hlač izpolniti štiri formularje večjega formata. En formular dobi naročnik, drugi gre v skladišče materiala, tretji v knjigovodstvo in četrti v banko. V letu 1968 je bilo na ta način naročenih 16 milijonov moških hlač, za naročilo pa so porabili 64 milijonov formularjev. Ves ta papir bi zadostoval za izdajanje dnevnika v nakladi 30.000 izvodov. Podobno »štedijo« s papirjem, kadar električar popravlja televizor na domu.

Konservativna Amerika ali kaj?

Anketa, ki je zajela 150 direktorjev nekaterih ameriških podjetij, je pokazala zanimive rezultate. Okoli 80 odstotkov vodilnih oseb ne bi sprejelo na delo kandidata z brado, če bi se ponudili tudi kandidati brez brade. Nekaj več kot polovica vodilnih je izjavila, da pri njih ne bi dobila službe ženska, ki bi prišla vprašat za delo v mini krilu. Okoli 90 odstotkov vprašanih pa bi brez razmišljanja zavrnili moškega z lasmi dolgimi do ramen, če bi prosili za delo. Nič pa nimajo proti brkom in zaliscem. Polovica anketiranih bi zavrnila tudi črno dekle z »afriško« frizuro. Skoraj vsi pa bi napodili dekle, ki bi vprašalo za službo v prozorni bluzi.

Česte v barvah

Ob robovih nekaterih cest je včasih toliko prometnih znakov, da le ti — nenavadno pač — ogrožajo varnost prometa. Voznik, ki hoče vse prometne znake videti in se po njih ravnati, manj pozorno gleda na cesto pred seboj, s tem pa ogroža sebe in druge v prometu. Marsikje so že poskušali prometne znake ob cesti nadomestiti z znamenji na vozilih. Strokovnjaki menijo, da bi različno obarvan asfalt na cestnih odsekih ali pasovih omogočal hitrejšo orientacijo. Obarvana cesta bi se tako spremenila v kačipot in vozniku se ne bi bilo treba vedno znova ozirati za raznimi znaki.

Koristne ledene gore

Do sedaj še nikomur ni prišlo na misel, da bi velike ledene gore okoli Grenlandije bile lahko koristne. Celo nasprotno, vedno so ovirale plovo. Sedaj pa so iznajdljivi Danci prišli na posrečeno zamisel. Ledene gore bodo drobili v kocke za hlajenje pijač. Lepo pakirane kakih 2000 let stare ledene kocke bodo pošiljali na trg. Ne dvomimo, da ne bi šle v denar, saj so izjemno čiste. Ni se jih še dotaknila človeška roka, razen tega pa kocke ledu vsebujejo še komprimirani zrak, ki je nastal pod pritiskom številnih ton ledu. Ko led vržemo v kozarec, prijetno zašumi.

Zatorej se je zdaj zakrohotal s svojim najgroznejšim smehom, da se je zatresel celo stari obokani strop, toda še preden je utihnil ta pošastni odmev, že so se odprla neka vrata, na hodnik pa je stopila gospa Otisova v blede modri spalni srajci.

»Bojim se,« je rekla duhu, »da se ne počutite preveč dobro. Zato sem vam prinesla stekleničko tinkture doktorja Dobelja. Če vam nagaja želodec, boste videli, kako čudovito je tole zdravilo.«

Duh se je togotno zastrmel vanjo in v hipu sklenil, da se spremeni v orjaškega črnega psa. S tem svojim pojavom se je bil upravičeno proslavil in prav njemu je družinski zdravnik pripisoval neozdravljivo slaboumnost strica lorda Cantervillskega, spoštovanega Thomasa Hortona. Vendar ga je v tem nečloveškem naklepu zmotil odmev bližajočih se korakov, zato se je zadovoljil le s tem, da je medlo zafosforesciralo in z globokim pokopališkim stikom izginil ravno v trenutku, ko sta k njemu pridivljala dvojčka.

Ko se je srečno znašel v svoji čumnati, se je dobesedno zgrudil od samega razburjenja. Neolikanost, ki sta jo pokazala dvojčka, in grobi materializem gospe Otisove, oboje ga je seveda nepopisno raztogotilo, toda najhujšo muko mu je povzročila zavest, da se ne bo mogel pokazati v viteški opremi. Upal je, da bodo vstali lasje ob pogledu na »Prikazen v oklepju«, če že ne iz drugih pametnih vzrokov, vsaj zaradi spoštovanja do njihovega narodnega pesnika Longfelowa, čigar očarljivo in zanimivo poezijo je tudi sam rad prebiral in

nem. Še nikoli ga ni z ničemer užalila, bila je dobra in prijazna. Nekaj zamolklih stikov iz omare bo več kot dovolj, si je dejal, če pa je to ne bi prebudilo, bi lahko za praskal po njeni odeji s koščenimi prsti.

Pač pa je sklenil, da si dvojčka poštemo privoščiti. Najprej se jima bo seveda usedel na prsi, kar jima bo zbudilo občutek, da ju tlači nočna mora. In ker sta njuni postelji blizu skupaj, se bo potem postavil med njiju v podobi zelenega, ledeno mrzlega mrliča, da bosta dvojčka čisto trda od strahu, nato si bo odvrnil mrtvaško srajco in se z belimi golimi kostmi plazil po sobi. V očesni dupli bo obračal eno samo zrklo, kot to terja prikazen »Nemega Nataniela ali samomorilčev skelet«. V tej vlogi je ne samo enkrat povzročil grozoten strah in imel jo je za enakovredno svojemu drugemu slavni vlogi »Obsedenec Martin ali maskirana pošast«.

Ob pol enajstih je slišal, da je šla družina na spat. Nekaj časa sta ga z divjim vresečem smehom vznemirjala dvojčka, ki sta še pred spanjem uganjala svoje brezskrbne šolarske norčije, toda ob četrtna in dvanajstih je vse utihnilo. Ko je odbila polnoč, je zapustil svojo čumnato. Na okenski polici je čemela sova, na stari tisi je krakal vran, okrog gradu pa je tulil veter in stokal kot izgubljena duša. Toda Otisovi so spali lepo mirno, še sanjalo se jim ni, kakšna usoda jih čaka, in kljub vsemu dežju in grmenju je duh slišal enakomerno smrčanje poslanika Združenih držav.

S hudobnim nasmehom okrog krutih, kosmatih ust je duh na skrivaj stopil izza španske stene in mesec je skril svoje obličje.

OSCAR
WILDE

Cantervillski duh

4

si z njo krajšal čas, kadar so Cantervillovi odpotovali v mesto. Sploh pa je to bila njegova lastna viteška oprema. Z njo je imel velik uspeh, ko jo je nosil na turnirju v Kenilworthu in zavoljo nje je bil deležen izredne pohvale same gospe kraljice. Toda ko si jo je nocoj nataknil nase, ga je do kraja premagala teža prsnege oklepa in jeklene čelade, tako da je z vso težo zgrmel na kamnita tla, si do krvi ranil kolena in si zmečkal členke na desni roki.

Nekaj prihodnjih dni je bil hudo betežen in se sploh ni ganil iz svoje čumnate, razen toliko, da je sproti obnavljal krvavi madež v knjižnici. Toda čeprav je postal zelo previden, je sedaj, ko se je odpočil, sklenil, da bo še tretjič poskusil poslaniku Združenih držav in njegovi družini nagnati strah v kosti. Za ta svoj nastop si je izbral petek, sedemnajstega avgusta. Skoraj ves dan se je ukvarjal s pregledovanjem svoje garderobe, nazadnje pa si je izbral velik širokokrajen klobuk z rdečim peresom, mrtvaško srajco, nabrano v zápestju in za vratom, in zarjavelo bodalo.

Proti večeru je začelo liti kot iz škafa, veter pa je tako tulil, da so se tresla in ropotala vsa vrata in okna v tej stari hiši. Prav takšno vreme je imel najrajši. Naredil si je takle načrt: potihno bo stopil v spalnico Washingtona Otisa, zastokal ob vznožju njegove postelje in si med zamolkliimi zvoki godbe trikrat prebodel grlo. Na Washingtona je imel posebno piko, dobro vedoč, da prav on s Pinkertonovim neprekosljivim čistilcem odstranjuje slavni cantervillski krvavi madež.

In ko bo tako spravil tega brezobzirnega in noro drznega mladeniča na kolena in mu nagnal strah v kosti, bo šel v spalnico poslanika Združenih držav in njegove žene. Položil bo sluzasto dlan na čelo gospe Otisove, zraven pa sikal v uho njenemu možu grozovite skrivnosti mrtvašnic. Glede male Virginije si še ni bil povsem na jas-

je za oblak, ko se je tihotopil mimo velikega obokanega okna, nad katerim je bil sinji in zlati grb z njegovim lastnim znamenjem in z znamenjem njegove umorjene žene. Plazil se je naprej kot peklenska senca in kazalo je, da se ga celo tema boji, ko se tihotapi skozi. Nenadoma se mu je zazdelo, da sliši neke klice, in se je ustrašil. Potem je spoznal, da je pes zalajal na Rdeči pristavi, zato se je spet počasi pomikal naprej in momljal čudne kletvice iz šestnajstega stoletja in kar naprej prebadal polnočni zrak z zarjavelim bodalom. Nazadnje je prišel na vogal hodnika, ki je peljal proti sobi nesrečnega Washingtona. Za trenutek se je ustavil in veter mu je ovijal dolge pramene sivih las okrog glave in skladal v groteskne in fantastične gube nepopisno grozljivost njegove mrtvaške srajce.

Tedaj je odbila ura četrtna eno in duh je začutil, da je prišel njegov čas. Zahehtal se je in stopil za vogal. Toda komaj se je prestopil, že je žalostno zacvilil in obupano zastokal, belo obličje pa si zakril s koščenimi dlanmi. Tik pred njim je stala grozotna prikazen, negibna kot kamnita soha in nestvarna kot blaznikove sanje.

Glavo je imela bleščečo in golo; obraz koščen in napihnjen in čisto bel; zdelo se je, kot da je ostudni smeh spočil njegove poteze v večno režanje. Iz oči so ji vreli žarki škrlatne svetlobe, usta je prikazen imela podobna zevajočemu ognjenemu breznu, vsa orjaška postava pa je bila zavita v nagubano in ogabno mrtvaško srajco, podobno srajci, kakršno je nosil cantervillski duh. Na prsij je imela prikazen tablico s čudnim napisom iz starinskih črk kot nekaj seznam krivd, kot nekakšno naštevaje divjih grehot, kot nekak pošastni seznam hudodelstev, v desni roki pa je prikazen vzdigovala kratek zakrivljen meč iz bleščečega jekla.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

95

Toda to so samo dogodki, ki ob podobnih dogodkih v Italiji uverjajo kobariške socialiste, da čas ponovno dozoreva v trenutek, ko se bo posrečilo delavstvu prevzeti oblast. Italijanski socialisti po industrijskih središčih že ustanavljajo svoje sovjete, kot nekakšno šolo in predpripravo za prevzem oblasti, ki jo bo morala prepustiti delavstvu italijanska buržoazija. Tudi tržaški socialisti nameravajo te dni ustanoviti svoj sovjet.

»Na obeh straneh Jadrana se delavstvo organizira, se delavstvo pripravlja,« je Stefi vsa v ognju, ko prebira 'Delo' in druge italijanske delavske časnike, pa tudi 'Ujedinjenje', glasilo Socialistične delavske stranke Slovenije, ki se pripravlja na svoj prvi kongres, na katerem se bodo pridružili stranki jugoslovanskih komunistov. »Ali vidiš?« kaže Jakobu, »Torinski delavci so s svojimi delavskimi sveti prevzeli upravo nad torinskimi tovarnami. Kaj praviš?«

To so dogodki, ki prebujajo vero v revolucijo celo v Jakobu, tem večnem dvomljivcu. Z zanimanjem prebira poročila o ustanovnem kongresu Komunistične stranke na Slovenskem...

10

— 11. april 1920 je rojstni dan komunistične stranke na Slovenskem.

Tako poroča tržaško 'Delo' o ustanovnem zboru Delavske socialistične stranke za Slovenijo, proglašene z manifestom z dne 3. marca, prelomnega dne v razrednem delavskem gibanju slovenskih delavcev.

Stirindeset delegatov iz Ljubljane in okolice, Trbovelj, Zagorja, Hrasnika, z Jesenic, Javornika, Zirovnice, Bohinja, iz Tržiča, Kranja, Kamnika, Kočevja, Zidanega mosta, Pragerskega

in še iz šestih drugih, neimenovanih delavskih krajev (»Bržkone štajerskih,« ugiba Jakob) je zastopalo voljo več kakor dvanajst tisoč slovenskih socialistično organiziranih delavcev.

Rudarji, železarji, lesni delavci, železničarji, zastopniki društva slovenskih študentov - komunistov, gostje iz drugih središč nove države — zastopniki Socialistične delavske stranke Jugoslavije — komunistov.

Kongres je začel sivolasi železničar Josip Petrič, stari sodrug, ki je tudi leta 1896 otvoril ustanovni kongres Jugoslovanske socialno demokratične stranke, stari pobornik socialističnega gibanja in pravi revolucionar, ki ga je po pravici doletela čast, da je bil izvoljen v delovni odbor kongresa kot predsednik. Za podpredsednika so izvolili znanega jeseniškega socialista Štefana Weissa, a za tajnico trboveljsko socialistko Tončko Čečeva.

»Ej, brez dvoma je bil med jeseniškimi delegati tudi Kosirnik,« pravi Jakob Stefi. Ne pomislil bi nanj, ko bi ne bil predsednik delovnega odbora kongresa z Jesenic. »Kosirnik... On ni nikoli podvomil v zmago delavske stvari,« se Jakob spominja vojnega tovariša, s katerim so pobegnili k Rusom in s katerim ga je združila usoda tudi po ruski revoluciji, ko sta oba padla v roke Avstrijcem in se srečala v taborišču za delboljševizacijo na obrobju Ljubljane, kjer je Kosirnik organiziral upor proti taboriščnemu nasilju, dokler ni nastala zmeda in sta morala pobegniti. »Pa sva imela smolo prav tu pred domačim pragom,« pogleda Jakob skozi okno, kjer sta prišla naravnost pred bajonete avstrijske felžandarmerije. »Brrr,« ga zmrzi ob tej misli, saj je v temu 'brrr' skrita dolga povest trpljenja in groze: vojno sodišče, obsodba na smrt, pa tudi olajšanje: nenadejana pomilostitev v zadnjih dneh cesarstva, odhod na Piavo, Codroip, ponesrečeni vojaški upor, a na srečo posrečen beg skupaj z Bajberlom, Stefankinim znancom, ki ga je zadnje čase udarilo toliko hudega.

Vendar Jakob ne misli toliko na Bajberla, kolikor nase in svojo povest.

Kljub vsemu me je vselej spremljala sreča, neverjetna sreča,« je zadovoljen, ker je živ in

doma, kjer mu nikoli ne zmanjka dela. »Doma in na varnem,« razmišlja.

Tu ne bo revolucije. Revolucije so v glavnih mestih. Jakobu ne bo treba vzeti zopet puške v roke in se izpostavljal.

Jakob je zadovoljen.

Ce bo revolucija zmagala, bo sicer brez njega. No, prav! Srečen bo, če jo bo skupila sedanja družba in oblast.

A če ne zmagaja, bo ostal lepo doma. Ne bo se mu treba skrivati pred karabinjerji. Nihče več ga ne bo gonil med bajoneti v ječo.

»Ja, nihče več...«

Pripadnost k organizaciji revolucionarnega delavstva Jakoba ne moti, da bi mislil drugače. Ni sam, ki je tak. Mnogo jih je, ki upajo, da bodo revolucijo na barikadah zanje izbojevali drugi.

»Toda revolucija bo. Skorajšnja revolucija. Stefi ima prav,« je Jakob naslednje dni še bolj prepričan, saj jo napovedujejo celo meščanski časopisi in trepetajo pred njo. Tako sklepa po pisanju 'Ujedinjenja', ki zavrača 'Narodovo' napoved oziroma opozorilo, da se delavstvo pripravlja na oboroženi prevzem oblasti.

— Naj nam 'Slovenski narod' oprost, če mu ne moremo postreči z diktaturo proletarita tako hitro, kakor si on 'želi'. Pri nas se pojmi in dogodki ne pode tako naglo. In sama subjektivna dobra volja tudi ne zadošča.

Nekako tako je bral v 'Ujedinjenju'.

»To zanikanje je samo taktika,« si misli Jakob podobno kakor Stefi. »Vodstvo slovenskih in jugoslovanskih komunistov ni noro, da bi pritrdilo ali celo povedalo datum! Uspeh revolucije je odvisen tudi od nenadejanosti in presenečenja!«

Ob izbruhu splošne vsedravnne stavke jugoslovanskih železničarjev in prometnih delavcev je Jakob o svojih domnevah še bolj uverjen.

»To bo začetek. Začetek spopada za oblast,« pravi nekega dne sredi aprila sestri.

Tudi Stefi je o tem prepričana. Jugoslovanske železničarje je vendar podprlo industrijsko delavstvo po vsej državi onstran demarkacijske meje. Podprlo s solidarnostnimi stavkami ali solidarnostnimi demonstracijami...

Sv. Lenart pod Krvavcem (9)

Če najprej srečaš žensko, bo slabo leto

Drugi običaji, ki so jih razen ob rojstvu, ženitvi in smrti poznali na Sv. Lenartu, so manj pomembni. Koledovanja na Lenartu ne poznajo; tudi mati in sestra mati mi o tem nista vedeli ničesar povedati. Novo leto so včasih čakali na kakšnem podu ob poskočnih vižah harmonike, to je bilo vse.

Pravijo, da bo leto dobro, če prvega v novem letu srečaš moškega in slabo, če srečaš žensko.

Enako govorijo tudi, če pelješ kaj v semenj. Včasih je bilo veliko primerov, da so vozniki obrnili in šli domov, če so srečali najprej žensko.

Od cerkvenih običajev je najbolj ustaljen tisti, ko gredo na sveti večer, na večer k novemu letu in na svete tri kralje okrog hiše, po gospodarskih poslopjih, po bližnjih njivah ter molijo rožni venec, zraven pa kadijo s posebnim kadilom in škropijo z žegnano vodo. Za kadilo je najboljša smola, ki jo imajo nanešeno na dnu mravljišča.

Na binkošti so se včasih zjutraj umivali z roso, ker so stari ljudje verjeli, da se po

tem ne narede kraste na obrazu.

Za binkošti in za kresni dan so obešali na okna gabrove vejice. Rekli so, da po tej vejicah vidi sveti duh oz. Janez Krstnik, katera hiša je prava in pride vanjo.

Na cvetno nedeljo so nesli otroci v cerkev butarice iz bršljana. Na njih so bila navezana jabolka. Ta običaj je živ še zdaj. Na veliko soboto ob treh popoldne so nesle ženske (in še zdaj nosijo) kruh, meso in jajca v cerkev žegnati. Te stvari so nesle v jerbasih na glavah. Za tisto, ki je prva prišla iz cerkve, so rekli, da bo imela prva proso opleto. Ponekod pa pravijo, da se bo tista prva omožila.

Ce tisti, ki je na sveti večer ostal doma in ni šel k polnočnici, teče trikrat okrog

hiše in potlej pogleda vanjo, tako so včasih verjeli, vidi v hiši tisto, kar se bo prihodnje leto zgodilo. Ze večkrat je videl menda kdo koga mrtvega in res so potem imeli še isto leto, do drugega božiča, mrliča pri hiši.

SPRAVLJANJE SENA

Eno izmed najtežjih del v hribovskih predelih je spravljanje sena. Opisal bom, kako so to delali pred 40 do 50 leti, ko je bil moj sobesednik s Sv. Lenarta še sam med kosci. Najtežje ga je spravljal s senožeti na Vrheh.

Bilo je v začetku avgusta, pripoveduje moj sobesednik. Ker je tam že precej visoko, trava pa slabo raste, kosimo že od nekdaj le enkrat na leto. Vstali smo že ob dveh ponoči. Ze prejšnji dan smo sklepali kose ter pripravili hrano in orodje. Do Vrhov je dve uri hoda. Ko smo prišli gor, se je ravno delal dan. Za vsak travnik nas je bilo odmerjenih določeno število koscev. Merilo za to, koliko

na kakšen travnik, je bila njegova površina. Če je gospodar dal na travnik 15 koscev, je to pomenilo, da ga je toliko, da ga morajo pokositi od zore do noči. Če nismo bili končali do noči, smo potegnili v noč. Na največji travnik nas je šlo tudi do 24 koscev.

Na nogah smo imeli kramžarje, iz železa izdelane štiri kremplje, ki se dobro primejo zemljo. Travnate rebri so namreč tako strme, da bi nam drugače preveč drselo, tako zelo, da sploh ne bi mogli kositi. S seboj smo imeli še lesene osolnike — razen kos kajpada — brusilna kamna in »ogniv« — za ravanje škrbin na kosah.

Najboljši kosci so kosili naprej, dobri za njimi in slabši zadaj. Vmes smo po potrebi brusili. Eden od koscev je kose vseskozi tudi klepal. V korenino je zabil železno babico in tako sede s kladivom tolkel po kosi. Če se je kdo hudo utrudil, ga je klepač lahko zamenjal, utrujeni pa je prevzel njegovo delo.

Kosci seveda niso bili vsi domači. Veliko je bilo kajzarjev, tudi iz drugih vasi. Včasih za delovno silo ni bilo težko; dosti jo je bilo. Vsakdo je rad prišel, čeprav je bilo delo zelo naporno.

Zjutraj okrog sedmih smo za'rkovali. Jedli smo črn

kruh, ki je bil spečen iz ržene in ovsene moke, in čebulo, plili pa mrzlo vodo iz studenca. Po vodo smo morali že prej. Nosili smo jo v brenatah od Osredka sem, pol ure hoda daleč. Če je bil gospodar premožnejši, nam je dal zjutraj tudi šilce žganja.

Z delom smo nadaljevali do dvanajstih, ko je bilo kosilo. Jedli smo spet isto: črn kruh s čebulo in plili studenčnico. Koliko je bila taka jed izdatna, si lahko predstavljate. Kljub temu pa je bilo treba vzdržati do večera. Po kosilu smo eno uro »duškali«. V tem času smo pregledali kose, jih sklepali, nabrusili, vmes pa smo prisluhnili pripovedovanju starejših koscev. O tem, kaj so pripovedovali, sem pisal že v prejšnji nadaljevanjih.

Ivan Sivec
(Prihodnjic naprej)

Gorenski kraji in ljudje

Jelovica, lesna industrija Skofja Loka

razglaša prosto delovno mesto

administrator
v trgovini Škofja Loka

JELOVICA

Pogoji: srednja šola — ekonomske smeri ali administrativna šola, praksa zaželeno.

Nastop dela je možen takoj!

Kandidati za zaposlitev naj vložijo pismene prošnje v splošni oddelek podjetja, po možnosti pa naj se javijo na razgovor osebno.

VELETRGOVINA ŠPECERIJA BLED
razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. skladiščne delavce

Pogoj: NK delavec

2. kuharico za bife na Bledu

Pogoj: gostinska šola

Za področje Radovljice bomo štipendirali še nekaj učencev za prodajalce.

Interesenti naj pošljejo ponudbe na naslov: Veletrgovina Špecerija Bled, do 16. maja.

OBRATNO PODJETJE CERKLJE
RAZPISUJE NASLEDNJA PROSTA DELOVNA
MESTA:

- 2 KV mizarja
- 4 KV zidarje
- 6 NK gradbenih delavcev
- 2 mizarska vajenca
- 3 zidarske vajence

Za kvalificirane delavce samsko stanovanje zagotovljeno.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Razpis čufarjevih plaket za leto 1970

Na podlagi 3. člena odloka o podeljevanju čufarjevih plaket (Uradni vestnik Gorenjske, št. 20/69) razpisuje skupščina občine Jesenice podelitev čufarjevih plaket za leto 1970.

Čufarjeve plakete se podeli kulturno-prosvetnim organizacijam ali posameznikom kot priznanje za aktivno delovanje na kulturno-prosvetnem in umetniškem področju ter za izredni prispevek k rasti in dosežkom kulturno-prosvetne dejavnosti na območju občine Jesenice.

Predloge za podelitev plaket lahko dajo vsi občani, kulturno-prosvetne in druge organizacije.

Predlogi morajo biti predloženi občinski žiriji za izbor nagrajencev do 1. julija 1970.

Svet za šolstvo, prosveto,
kulturo in telesno kulturo
skupščine občine
Jesenice

Kranjski predsednik pokrovitelj fantovščine

Datum letošnje mednarodne kmečke ohceti se vse bolj bliža. Znano je, da bo del fantovščine 28. maja v hotelu Bor v Preddvoru in v novem kranjskem hotelu. Predstavnik koordinacijskega odbora za izvedbo prireditve nam je povedal, da je predsednik kranjske občinske skupščine Slavko Zalokar v ponedeljek sprejel pokroviteljstvo nad fantovščino in vsemi prireditvami v okviru leto.

Ker bo del fantovščine v kranjskem hotelu, organizatorji pričakujejo, da bodo izvajalci del pohiteli z gradnjo hotela in tako omogočili normalen potek te mednarodne prireditve.

Lep uspeh kranjskih modelarjev

11. in 12. aprila je bilo v Zell am See v Avstriji tekmovanje za peti mednarodni alpski pokal v klasičnih modelarskih skupinah. Tekmovanje se je udeležila tudi štiričlanska ekipa aerokluba Stane Zagar iz Kranja.

To tekmovanje je že tradicionalno in ga lahko glede na letošnjo izredno veliko udeležbo štejeemo za evropsko prvenstvo. Sodelovalo je 175 tekmovalcev iz 10 držav, nekaj tekmovalcev pa je prišlo tudi iz Amerike, Kanade in Anglije.

Tekmovanje je potekalo v zelo slabem vremenu. Na letališču je bilo še 70 cm snega, kar je kljub legi tega kraja v aprilu nekaj nenavadnega. Z veliko vztrajnostjo in športnega elana so tekmovalci premagali vse ovire in si na letališču pripravili gazi in uredili pisto.

Kranjčani so tekmovali v dveh kategorijah. Z modeli na gumi pogon tipa wakefield so dosegli v skupni uvrstitvi držav zelo dobro 3. mesto in si s tem priborili lep pokal. Uvrstili so se pred Francijo, NDR in Dansko. Uspeh kranjske ekipe v sestavi Šurina, Štular in Primožič je toliko bolj pomemben, ker so prav v tej disciplini modelov tekmovali tudi trije nekdanji svetovni prvaki. Lanskoletni prvak Uschitz iz DDR se je uvrstil na 14. mesto, naša Primožič in Štular pa sta dosegla 15. in 16. mesto. Med 38 tekmovalci je to nedvomno lep uspeh. **M. II.**

Večer Igorja Jamnika na Primskovem

V soboto, 9. t. m., ob 20. uri bo DPD Svoboda Primskovo priredila svojemu članu Igorju Jamniku, letošnjemu slovenskemu zastopniku na kmečki ohceti v Ljubljani poslovlilni fantovski večer.

Poleg tria Jamnik bosta sodelovali tudi pevska in folklorna sekcija DPD Svobode Primskovo. Prireditve bo v veliki dvorani Zadrúžnega doma na Primskovem. **C. Z.**

Starši, vzgojitelji!

Prijavite svoje otroke za polet z letalom

Poročali smo že o veliki razstavi letal in letalske opreme, ki bo od 21. do 26. maja letos na aerodromu Brnik. Prireditve je, kot so nam povedali organizatorji, izključno le vzgojnega in družbenopolitičnega značaja, namenjena predvsem mladini, zato med drugim pripravljajo tudi več reklamnih poletov po izredno ugodnih cenah. Letalo DC-6B naj bi 23., 24. in 25. maja vozilo pionirje nad jadransko obalo. Organizacijski odbor je vsem osnovnim šolam v Sloveniji poslal poseben dopis, v katerem jih obvešča, da lahko določijo enega ali več najboljših učencev, ki bodo za reklamno ceno 60 din deležni enkratnega »sprehoda« z letalom. Doslej se je prijavilo 150 šolarjev iz 30 različnih zavodov, vendar med njimi prevladujejo mestni otroci. Prireditelji ob tem opozarjajo, da so izleti namenjeni najširšemu krogu mladine, zlasti učencem raznih podružničnih šol, ki spričo oddaljenosti nimajo tolikšnih možnosti spoznavanja dosežkov sodobne zračne tehnike kot na primer mladež iz Ljubljane, Kranja in drugih večjih krajev, in pozivajo uprave podeželskih osemletk, naj tudi one pohitijo z dopisi. Prostora je za približno 1000 otrok, rok prijave pa poteče 8. maja.

Ugodnosti so zares izjemne, zlasti če upoštevamo, da cena 60 novih dinarjev ni pretirana in da bo Kreditna banka in hranilnica Ljubljana med male potnike razdelila več hranilnih knjižic z začetno vlogo 50 din. Hkrati s pismeno prijavo, v kateri morajo biti navedeni priimek, ime in točen naslov pionirja, morajo starši oziroma šola vplačati tudi zahtevano vsoto, in sicer na tekoči račun 515-9-82344. Organizatorji bodo malemu potniku pravočasno sporočili, kdaj in kako bo letel.

Torej še enkrat: šole, starši in vzgojitelji, pohitite! Omogočite svojim otrokom izlet z letalom, izlet, kakršnega si sicer zlepa ne morete privoščiti.

I. G.

Za večjo prometno varnost

Srečanje na ozkih cestah, ki so pogosto še makadamske, polne ovinkov, je vsekakor drugačno od »navadnega srečanja«, ki so ga vozniki vajeni na cestah prvega reda. Posebno za neizkušene voznike je včasih tako srečanje trd oreh.

Nesrečno se je končala prva vožnja z mopedom, ki ga je A. D. ravno kupila v trgovini ter se je z njim, čeprav ni imela vozniškega dovoljenja, peljala domov. Srečanje na ozki makadamski in ovinkasti cesti med Gradom in Šenturško goro pri zaselku Ravne je bilo za neizkušeno voznico prehuo. Voznica je peljala navzgor po klancu. Navzdol pa je vozil voznik osebnega avtomobila F. Č. zelo počasi. Pred srečanjem je voznik na ozki cesti zapeljal povsem desno in ustavil. Voznico mopeda pa je kot vse kaže osebni avtomobil tako zmedel, da je zavozila naravnost vanj. Moped z voznico je odbilo, tako da je padla pod cesto in si pri tem huje ranila nogo. Poškodovan je bil tudi moped ter osebni avtomobil.

Murkino presenečenje v Festivalni dvorani na Bledu

Razstava pohištva in opreme, kakršne na Gorenjskem še ni bilo — Trgovsko podjetje Murka Lesce je prvo, ki mu je uspelo na enem mestu predstaviti kupcem nagrajene izdelke znanih slovenskih proizvajalcev pohištva in opreme — Nikar ne zamudite ugodne priložnosti in si oglejte razstavo, ki bo odprta do 18. maja

4

ZLATI KLJUČI

Resnično neobvezno in hkrati nevsiljivo bi vam radi tokrat priporočili, da ne zamudite v Festivalni dvorani na Bledu pogledati razstavo sodobnega pohištva pod naslovom: 4 ZLATI KLJUČI. Trgovsko podjetje Murka Lesce jo je odprlo 30. aprila in bo odprta vsak dan (tudi ob nedeljah) od 10. do 18. ure do vključno 18. maja. Na tej razstavi se prvič pod skupno streho, če tako rečemo, predstavljajo kupcem znani slovenski proizvajalci pohištva in opreme stanovanj. Svojevrstna posebnost te razstave pa je, da so na njej izdelki, za katere so slovenska podjetja na sejmišjih v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani dobila priznanja in nagrade. Skratka, na razstavi 4 zlati ključi so izdelki, ki jih do sedaj, (vsaj nekaterih najnovejših) še nismo mogli najti v naših trgovinah.

Če torej nameravate v bližnji prihodnosti opremiti stanovanje, če pravkar razmišljate o gradnji novega stanovanja, če ne veste, ali bo vaše novo stanovanje dovolj veliko za pohištvo, ki si ga želite in, če bi radi videli najnovejše modele pohištva za opremo dnevnih sob, spalnic in kuhinj, potem nikar ne zamudite priložnosti. Prepričani smo, da ne boste razočarani.

4 ZLATI KLJUČI

»Naše podjetje je v zadnjih letih pripravilo že precej razstav pohištva in opreme. Prav tako je znano, da že od vsega začetka sodelujemo s slovenskimi proizvajalci pohištva, opreme in drugimi. Ker so ta podjetja v zadnjih letih tako doma kot v tujini dobila lepa priznanja, smo razmišljali, kako bi naše oziroma posredno preko nas njihove

kupce seznanili z nagrajenimi izdelki oziroma novostmi. In tako smo se sporazumeli za razstavo 4 zlati ključi. Zlati ključ, kot najvišje priznanje za svoje izdelke so na beograjskem sejmu do sedaj že nekajkrat dobila nekatera naša podjetja. Razen tega pa so druga podjetja dobivala lepa priznanja in nagrade tudi na sejmišjih v Zagrebu in v Ljubljani.»

Tako sta nam povedala direktor trgovskega podjetja Murka Lesce tovariš Šter in komercialni vodja podjetja tovariš Magdič.

KAKŠNO POHIŠTVO BO NAJBOLJŠE ZA VAŠE STANOVANJE?

Če si boste ogledali razstavo 4 zlati ključi, se boste lahko prepričali, da ste imeli prav, če ste o pohištvu temeljito razmišljali še predno ste se odločili za gradnjo

oziroma nakup stanovanja. Zakaj? Niso namreč redki graditelji stanovanj in kupci, ki tik pred vselitvijo ugotovijo, da so ga polomili že na začetku že pri načrtih. Pohištvo, ki jim je všeč, ne morejo spraviti v stanovanje oziroma predvideni prostor. Lahko se zatakne celo pri električni napeljavi. Potem skušajo popravljati, usklajevati, dopolnjevati itd.

Razstavo 4 zlati ključi v Festivalni dvorani na Bledu so pripravili oziroma uredili arhitekti tovarni, ki sodelujejo na njej z različnimi izdelki in aranžer trgovskega podjetja Murka. Zato se obiskovalec razstave lahko hitro prepriča, kako velik mora biti prostor v stanovanju za pohištvo, ki mu je všeč. Se več. Dnevne sobe, kuhinje in spalnice so razstavljene tako, da bo lahko hitro ugotovil kako mora urediti električno napeljavo v stanovanju itd. — In prav v tem je razstava 4 zlati ključi v Festivalni dvorani na Bledu enkratna. Na vseh podobnih dosedanjih razstavah namreč zaradi pomanjkanja razstavnega prostora obiskovalec ali kupec ni imel predstave, kako bo videti pohištvo v njegovem stanovanju oziroma kakšno bi bilo stanovanje, ko, bi bilo opremljeno.

MODELI 1970

Omenili smo že, da so na tej razstavi letošnji najnovejši modeli pohištva in opreme. Tako se naprimer Meblo iz Nove Gorice po zagrebškem velesejmu predstavlja s spalnico Marta. Alples Železniki ima razstavljeno pred sobno steno gama, ki jo bodo začeli delati čez nekaj mesecev, Marles razstavlja kuhinjo koktail variant, ki jo izdelujejo po naročilu. Itd, itd.

Pri tem pa velja poudariti, da je razstavljene izdelke moč tudi kupiti. Murka namreč zaradi uspešnega 15-letnega sodelovanja z vsemi znanimi proizvajalci v Sloveniji zagotavlja hitro in ceneno dobavo.

Kaj pa cene? V prednjem delu Festivalne dvorane so razstavljene letošnji modeli oziroma najnovejši modeli, ki jih bodo proizvajalci pohištva in opreme letos proizvajali in prodajali. Temu primerne so tudi cene. To pa seveda ne pomeni, da ti izdelki niso dosegljivi tudi za poprečnega kupca, kajti Murka odobrava pri nakupu tudi do milijon starih dinarjev posojila.

V zadnjem delu dvorane — na odru pa je razstavljeno tudi cenejšje in prav tako kvalitetno pohištvo. — Skratka, izbira pohištva in opreme je bogata in kvalitetna.

»TAKŠNE RAZSTAVE SE NI BILO«

Že prvi dan si je razstavo ogledalo precej domačih in tujih obiskovalcev. Tatjana Toman, ki je zaposlena na

Zavodu za turizem na Bledu in je redna obiskovalka tovrstnih razstav pa jo je takole ocenila:

»Tako uspele oziroma lepe razstave še nisem videla. Na njej se človeku res ni težko odločiti, kaj bi najbolj sodilo v njegovo stanovanje. Prav to pa sem na dosedanjih razstavah in sejmišjih najbolj pogrešala.«

Sicer pa sta tako kot na vseh dosedanjih tudi na tej razstavi Murkina svetovalca Jožica Janša in Franc Sovinc. Po načrtu oziroma tlorisu stanovanja prav rada vsakomur svetujeta, kaj bi najbolje sodilo v stanovanje.

»V šestih letih sem bila že na približno 60 razstavah, ki jih je pripravilo naše podjetje in prenekateri kupec je bil kasneje zadovoljen z najinim nasvetom,« je dodala Jožica Janša.

USPEŠEN NAKUP

Da boste zadovoljni z morebitnim nakupom na razstavi 4 zlati ključi vam tokrat zagotavljajo proizvajalci: Meblo, Brest, Marles, Stol, Alples, Garant, Istok, Dekorativna in Krasoprema ter seveda trgovsko podjetje Murka Lesce.

In kateri so proizvođači, ki se predstavljajo s priznanjem Zlati ključ?

Marles je dobil zlati ključ na beograjskem sejmu notranje opreme 1968. leta za kuhinjo, ki so jo začeli proizvajati lani;

Dekorativna Ljubljana je to priznanje dobila na beograjskem sejmu že nekajkrat. Ta tovarna pa se je med drugim uveljavila tudi na Švedskem, saj je z njenimi izdelki na primer opremljen avtomobil volvo.

Brest je dobil priznanje za doseženo funkcionalno in estetsko kvaliteto dnevnih sob in jedilnic. Meblo za dnevno sobo iz programa A, kot ga imenujejo.

Diplomo in posebno priznanje na lanskem beograjskem sejmu za drugi najbolj urejeni ambient pa je dobilo tudi podjetje Alples.

Se bi lahko naštevali različna priznanja, ki so jih tudi druga podjetja dobila v različnih jugoslovanskih mestih in zunaj meja. Toda ostanimo pri razstavi. Pomembno je namreč tudi, da so podjetja, ki na njej razstavljajo svoje izdelke, sklenila, da bodo prav s to razstavo preizkusila, kako bodo kupci sprejeli njihove letošnje novosti.

In da bo zapis o razstavi na Bledu popoln, dodajmo še to, da Murka na njej razstavlja in prodaja tudi najnovejše izdelke podjetja Gorenje iz Velenja. Pri tem pa še posebej no priporočajo prodajo hladilnikov himo in zopas pas po reklamnih cenah.

»Nikdar se nisva kregala...«

70-letna Katarina in 74-letni Jože Vidic iz Sela pri Žirovnici sta 2. maja slavila 50. obletnico sklenitve zakona, v katerem je prišlo na svet 10 otrok, od katerih jih je 9 še živih, in sicer 4 hčerke in pet fantov.

Ni nam bilo treba veliko spraševati, saj sta Katarina in Jože Vidic kljub letom čila in zdrava ter izredno zgovorna. Oče so nam med drugim dejali, naj kar mama govori, saj je ona »hišna komanda« in je on pri njej le »zaposlen«. Prepustili smo besedo mami in med prijetnim kramljanjem izvedeli prav vse, kar smo želeli. Mama je pripovedovala, kako se je rodil ta, že pet desetletij trajajoč zakon. »Spoznala sva se 1920. leta na neki veselici. Po dobrih šestih tednih sva se že poročila, in sicer v Lešah, kjer sem doma. Devet otrok sva spravila h kruhu in vsi so nama iz srca hvaležni. Spoštujemo nau, radi prihajajo domov, posebno ob praznikih in različ-

nih slovesnostih. Vedno jih z veseljem sprejmeva. Dovolj velik štedilnik imamo in vsi se lahko doma, za skupno mizo do sitega najedo.«

Oče je leta 1953 odšel v pokoj po 41 letih dela v jeseniški Železarni. Od 1924. leta dalje se udejstvuje v najrazličnejših organizacijah in je trenutno predsednik upokojencev. Vojna je njega kakor tudi mamo izredno prizadela. Očeta so takoj 1941. leta odgnali v Begunje, kamor se je še nekajkrat »vrnil«. Tudi mama je bila skupno s štirimi otroki v taborišču. Trije sinovi pa so bili partizani. Po koncu vojne so se vsi srečni zbrali pod rodno streho in začeli graditi tisto, kar je porušila vojna. Starša sta doma

zgradila novo hišo, prav tako otroci. Tega gotovo ne bi bilo, če ne bi drug drugemu tako zvesto pomagali, v dobrem in slabem. Danes se to vsem bogato obrestuje in je vsako snidenje skupaj z 20 vnuki še toplejše, pristrčnejše.

»Zenin« in »nevesta« sta nam pripovedovala, da se v zakonu nista nikdar »fejst« kregala. Če pa sta se, sta bila čez pet minut spet prijatelja. To je gotovo porok, da je zakon po petih desetletjih še vedno tako trden.

Draga Katarina in Jože Vidic. Tudi mi vam želimo vse najlepše, najsrečnejše. In obilo zdravja. Želimo, da se vidimo na diamantni poroki.

J. Košnjek

Špehonova mama

Špehonova mama iz Gorij je že prekoračila devetdeseto leto in je ena najstarejših v Gorjah. Kot sama pravi, ji v mladosti ni bilo z »rožicami postlano«, malo zemlje pri hiši pa je dajalo le tanek kos kruha. Leta 1903. jo je zasnubil Jože Pogačnik — Špehonov iz Zgornjega Grabna. V zakonu se jima je rodilo enajst otrok. Živi so samo še trije.

Predvojno življenje je bila ena sama trnova pot. Redili so dve kravi, da je bilo mleka za otroke, zemljo pa so imeli v najemu. Mož Jože je delal v žagi, nekaj let pa v jeseniški železarni. Kot mnogo drugih tudi njega delodajalec ni prijavi na pristojnem zavo-

du za socialno zavarovanje, tako da ni mogel sam niti njegova žena po vojni dobiti vsaj nekaj pokojnine.

Špehonova mama sedaj živi pri hčerki Francki, dobiva pa socialno podporo ter invalidnino. Leto 1944 je bilo zanjo najhujše. Takrat ji je umrl mož ter hčerka Pavla in sin Ivan, sin Lojze pa je kot partizan padel na Primorskem.

Špehonova mama je še vedno čila in dokaj zdrava za njena leta. Še vedno prebira časopise, med njimi tudi Glas, seveda brez očal ne gre. Mama, ki čez dan varuje svojo pravnukinjo, je kar zadovoljna v jeseni svojega življenja.

J. Ambrožič

Planinska akcija pionir-planinec tudi na Gorenjskem

V soboto, 11. aprila, so se zbrali v planinskem domu Pristava nad Javornikom planinci — pedagogi, načelniki mladinskih odsekov in tudi nekaj starejših funkcionarjev — planincev z Gorenjske. Prišli so iz Srednje vasi pri Bohinju, Jesenic, Koroške Bele, Javornika, Gorij in Kranja.

Osrednje vprašanje, ki so ga na tem srečanju obravnavali, je bilo, kako smo sprejeli vseslovensko planinsko akcijo PIONIR-PLANINEC v našem gorenjskem kotu, kako smo že uspeli s planinsko vzgojo najmlajših, kako so šole sprejele priporočilo republiškega sekretariata za prosveto in kulturo, ki govori o vrednotenju udeležbe prosvetnih delavcev — planincev na seminarjih in tečajih za mladinske vodnike, ki jih prireja Planinska zveza Slovenije in o splošnem vrednotenju dela, ki ga opravljajo mentorji planinskih skupin na šolah; o ustanavljanju in razvoju teh skupin ter vključevanju planinstva v delovni program vzgoje in izobraževanja.

Društva, ki se jim je že posrečilo pridobiti pedagoge k planinski dejavnosti, so med šolsko mladino že razdelila dnevničke, kamor bodo pionirji — planinci vpisovali svojo udeležbo na skupinskih izletih, tečajih prve pomoči, v osnovni planinski šoli, na po-

hodih, taborjenjih in izpitih ter tako počasi pridobivali pravico za osvojitve bronaste, srebrne in zlatega znaka. Ob tej rasti mladih planincev bomo spoznali najprizadevnejše, dobre organizatorje, dobili bomo sposobne in jih po končani osemletki usmerjali v tečaje za mladinske vodnike. Ob delu bo mladi planinec razvijal tudi svoje moralne kvalitete, ki jih bo kasneje kot vodnik moral imeti.

Planinstvo bi moralo postati tudi sestavni del naših učnih programov. V letošnjem svetovnem letu varstva narave bi morali dati temu vprašanju poseben poudarek.

Pozno v noč se je tisto soboto odvijal razgovor o mladini ob topli večeri, medtem ko je zunaj rahlo snežilo. Nedelja pa je bila jasna, svet okoli Golice sveže bel, modrina neba vabeča, a sklenili smo, da pogovore nadaljujemo in jih dopolnimo, ker je prišlo še nekaj planincev iz doline. Kako bi se na Gorenjskem še bolje povezovali med seboj, kako bi akcije usklajevali, kako se bomo vključevali v programe proslav ob 25-letnici osvoboditve, o tem je tekla beseda vse dopoldne.

Posvet je vodil član mladinske komisije Jože Melanšek, sodeloval je tudi načelnik Gregor Rupnik. —ra

Evropski rally na Brniku

Med številnimi prireditvami Zveze letalskih organizacij Slovenije, ki se bodo zvrstila letos, bo bržkone pritegnil posebno pozornost I. evropski rally motornih pilotov, ki bo od 15. do 17. maja na Brniku in v Novem mestu. Prireditelji pričakujejo, da se bo v bližnjih majskih dneh zbrala na Brniku vsa elita evropskega motornega letenja, med njimi pa seveda ne bo manjkalo tudi odličnih jugoslovanskih predstavnikov, ki se bodo na domačih prizoriščih prav gotovo potegovali za mesta med najboljšimi na stari celini.

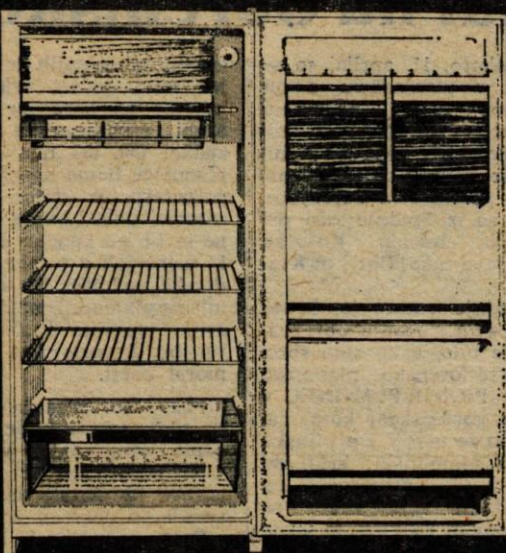
S srečanjem na evropski ravni na Brniku pa še zdaleč ni izčrpan koledar letošnjih prireditev osrednje slovenske letalske zveze. Med modelarskimi tekmovanji »na vrhu« naj omenimo mednarodno in

republiško tekmovanje modelov RC-1 v ALC v Lescah, katerega datum bo določen pozneje. 14. junija bodo v Lescah tekmovali najboljši slovenski letalski modelarji za »Gorenjski pokal« A-1 in A-2 modelov. Višek jadralne sezone pa bo predstavljalo mednarodno tekmovanje v preletih, ki bo končano po dveh mesecih 4. junija v Lescah in Novem mestu. Slednjič pa se bodo 11. in 12. julija v Slovenj Gradcu za nameček pomerili med seboj še najboljši slovenski in koroški padalci. Vrsto Slovenije bodo predstavljali mladi padalci iz ALC Lesce, ki se že dalj časa pripravljajo pod strokovnim vodstvom nekdanjega člana državne padalske reprezentance in trenerja Janeza Brezarja iz Kranja.

I. Virnik

ŽIROVNICA — V počastitev 25-letnice osvoboditve, 27. aprila in 1. maja so krajevni odbor SZDL in druge družbenopolitične organizacije na žirovniškem področju pripravile skupno proslavo, ki je bila v soboto, 25. aprila, v domu telesne kulture v Žirovnici. O pomenu teh praznikov je govoril Peter Sitar. Na proslavi je nastopil mladinski pevski zbor z Jesenic ter člani dramskega krožka jeseniške gimnazije. — B. B.

KATERE SO ODLIKE VAŠEGA HLADILNIKA

gorenje

- ▶ velika prostornina
- ▶ kompresorsko hlajenje do -12°
- ▶ magnetno zapiranje vrat
- ▶ plastificirane stene
- ▶ avtomatično uravnavanje temperature

VAŠE ZADOVOLJSTVO - HLADILNIK **gorenje**

SAVA
industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov
Kranj
zaposli takoj

**večje število
delavcev
v starosti
do 30 let**

Pogoj: zaključena osemletka.
Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z odsluženim vojaškim rokom.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba podjetja (delovna razmerja) najkasneje do 11. maja 1970.

dinos

PIONIRJI!

Veliko nagradno akcijo zbiranja odpadnega papirja v Sloveniji od 1. aprila do 31. maja organizira podjetje DINOS skupaj z KB in ZPMS.

Pionirji, vključite se v akcijo in tekmujte za najboljša mesta. Poleg visokih odkupnih cen vas čakajo še denarne in praktične nagrade.

Pri zbiranju papirja ne pozabite na varčevanje!

Komisija za razpis vodilnih delovnih mest
podjetja predelava plastičnih mas

Termopol

Sovodenj nad Škofjo Loko
razpisuje prosta delovna mesta:

1. direktorja
2. računovodje
3. komercialnega vodje

Poleg splošnih pogojev in odsluženega vojaškega roka morajo kandidati izpolnjevati naslednje pogoje:

Pod 1.:

- a) višja strokovna izobrazba z 1-letno prakso
- b) srednja strokovna izobrazba s 3-letno prakso
- c) nižja šolska izobrazba z 8-letno prakso

Kandidati naj imajo izobrazbo v ekonomski, kemični ali sorodni smeri z navedeno prakso na vodilnem delovnem mestu in znanje enega tujih jezikov.

Pod 2.:

- a) višja ekonomska izobrazba z 1-letno prakso
- b) srednja ekonomska izobrazba s 3-letno prakso
- c) nižja šolska izobrazba z 8-letno prakso

Kandidati morajo imeti navedeno prakso na delovnem mestu računovodje.

Pod 3.:

- a) višja komercialna, ekonomska, trgovska ali sorodna izobrazba z 1-letno prakso
- b) srednja komercialna, ekonomska, trgovska ali sorodna izobrazba s 3-letno prakso
- c) nižja šolska izobrazba z 8-letno prakso.

Kandidati naj imajo navedeno prakso v komercialni smeri in znanje enega tujega jezika.

Osebnih dohodki in poskusna doba po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov oz. po dogovoru. Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjih zaposlitev sprejema zgoraj navedena komisija 15 dni po objavi tega razpisa oziroma do zasedbe delovnih mest.

Sekcija za vzdrževanje prog Jesenice
nudi na odseku proge Zabnica—Kranj

BREZPLACNO BETONSKE PRAGOVE VSAKOMUR,
ki jih na svoje stroške odstrani od proge.

Pragovi so primerni za vgrajevanje v beton.
Interesenti naj se zglasijo v nadzorništvo proge Kranj, Kolodvorska 9, kjer bodo poučeni o čuvanju osebne varnosti.

Žito**SENTA**

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31 —
telefon 22-053

vam nudi:

- najkvalitetnejšo belo, ajdovo, rženo in koruzno moko
- testenine bačvanka
- vse vrste živalskih krmil po zelo ugodni ceni

**Speedwaj
tekmovanje
z mopedi**

Kranj, sobota,
9. maja, ob 16. uri
v Stražišču.

V počastitev 25-letnice osvoboditve.

Vabi AMD Kranj,
vstop prost

**Šipad
Kranj**

organizira razstavo vseh največjih proizvajalcev pohištva od 9. do 18. maja v delavskem domu v Kranju. Izkoristite izredno priliko za nakup pohištva — 5 % popust pri nakupu — Cene konkurenčne — Dostava brezplačna — Prodaja na kredit do 10.000 din. Kredit odobrimo takoj

Prodaj

Prodaj **BOROVNICEVO** in **ČESNJEVO ZGANJE**. Naslov v oglasnem oddelku 1937

Prodaj popolnoma novo **HE** in **DESKE**. Oševček 49, Preddvor 1964

Prodaj popolnoma novo tomos-automatic **KOLO**. Hočvar Jože, Cesta revolucije 7, Jesenice 1965

Prodaj **SENO**. Narobe, Zlebe 32, Medvode 1966

Ugodno prodaj skoraj nov **ELEKTRICNI STEDILNIK** na štiri plošče. Sever, Kovačičeva 1b, Kranj 1967

Ugodno prodaj **BETONSKI MEŠALEC**. Naslov v oglasnem oddelku 1968

Prodaj nov **ELEKTROMOTOR 7,5 kW**, z 2800 obrati na minuto. Javornik 4, Kranj 1969

Prodaj **PUNTE, BANKINE** in dva **OLEANDRA**. Kranj, Gorenjesavska 1/b 1970

Poceni prodaj **SPALNICO**. Naslov v oglasnem oddelku 1971

Prodaj hrastove **STOPNICE** in **OKNA** s policami ter roletami za visoko pritlično hišo v zelo dobrem stanju. Ogled vsak dan v ulici Vide Sinkovčeve 11, Kranj 1972

Prodaj 6 tednov stare **PRAŠICE**. Breg ob Savi 32, Kranj 1973

V bližini Kranja prodaj zazidljivo **PARCELO**, veliko 700 m². Naslov v oglasnem oddelku 1974

Ugodno prodaj kombinirano **OMARO, KAVC, MIZICO** in dva **FOTELJA**. Repina, Kranj, Mandelčeva 12 1975

Prodaj **DNEVNO SOBO**. Plačilo možno s čekom. Đorđević, Kranj, Planina 26 1976

Prodaj 2500 kosov **STREŠNE OPEKE** kikičinda. Galičič, Stara Loka 49, Škofja Loka 1977

Poceni prodaj globok otroški **VOZIČEK** znamke šmid. Ogled vsak dan. Gregorc, Savska cesta 2, Kranj 1978

Prodaj 350 kosov **OPEKE**, modelarni blok MBV-4. Florjančič, Cesta talcev 13, Kranj 1979

Za 300 din prodaj nov **ELEKTRICNI STEDILNIK** na tri plošče s pečico. Rakovičeva 4, Besnica 1980

Prodaj lepo belo obhajilno **OBLEKO** in 7 mesecev brejo **KRAVO**. Lahovčev 33, Cerklje 1981

Poceni prodaj **OBLEKO** in »**SLAJAR**« za prvo obhajilo. Poizve se v trafiki Cerklje 1982

Prodaj **SENO, LUCERNO** in **SENOŽET** v Soteski pri Bohinju. Žerovc Matevž, Zlebe 9, Bled 1983

Poceni prodaj **TELEVIZIJO, STABILIZATOR** in **ANTENO**. Predoslje 27, Kranj 1984

Prodaj rabljeno **SOBNO POHIŠTVO**. Sink Ana, Kranj, Ulica 1. avgusta 9 1985

Prodaj **ZAZIDLJIVO PARCELO (700 m²)** v Gorjah pri Bledu. Naslov v oglasnem oddelku 1986

Prodaj 1 ha **TRAVNIKA** na Kokrici. Naslov v oglasnem oddelku 1987

Prodaj globok otroški **VOZIČEK** in **MOPED** kolibri. Kosmač, Mrakova 1, Kranj 1988

Prodaj **SEMENSKI KROMPIR** Igor, cvetnik in **KRMILNI KROMPIR**. Okroglo 5, Naklo 1989

Prodaj nov **SIVALNI STROJ** bogat »maja«. Kranj, Cankarjeva 7 1990

Kupim

Kupim dva **PRASICA**, težka od 30 do 50 kg. Čimžar, Poženik 5, Cerklje 1991

Motorna vozila

Prodaj **FIAT 1100 R**, letnik 1968. Ilovkar, Moša Pijade 5, Kranj, telefon 21-457 1992

Ugodno prodaj stroj za fiat 600 D. Kokrica, blok 257 (pri Krivicu), Kranj 1993

Prodaj **FIAT 600**. Bašelj 1, Preddvor 1994

Poceni prodaj **FIAT 600**. Tenetiše 12, Golnik 1995

Prodaj dobro ohranjen osebni **AVTOMOBIL DKW 1000 S**, letnik 1962, po zelo ugodni ceni, tudi na ček. Ogled vsak dan. Šimenc, Smedniška cesta 54, Kranj 1996

Prodaj **MOPED T-12**, letnik 1969. Podgoršek Stane, Senčur 280 1997

Prodaj **AUSTINA 1300** in **GRADBENO PARCELO** v Gorenjah. Naslov v oglasnem oddelku 1998

Prodaj **FIAT 1300** ali za menjam za **PARCELO** v okolici Kranja. Naslov v oglasnem oddelku 1999

Prodaj **FIAT 750**, letnik 1968. Naslov v oglasnem oddelku 2000

Stanovanja

Dobremu dekletu oddam opremljeno **SOBO**. Naslov v oglasnem oddelku 2001

Oddam opremljeno **SOBO** moškemu. Kranj, Gorenjesavska 57 (pri kamnolomu) 2002

KMETIJSKO ZIVILSKI KOMBINAT KRANJ SKLADIŠČE
(bivši Beksel)

obvešča vse cenjene potrošnike krmil, da ima stalno na zalogi krmila za:

kokoši nesnice
in piščance,
krave molznice
in teleta,
koruzo v zrnju,
pšenico, tropine
itd.

Cene zmerne, dostava hitra

Ugodno prodamo **ENODRUŽINSKO HISO** z večjim vrtom in nekaj gozda v Dupljah. Naslov v oglasnem oddelku 2003

Prodaj montažno **HISO**. Ogled vsak dan. Kokrica 240, Kranj 2004

Zaposlitve

V redno zaposlitev sprejemem **DELAVCA** za cementarsko stroko. Kavčič Rudi, Polica 14, Naklo 2005

Službo dobiva dva **KUHARJA** ali **KUHARICE** in dve **POMOCNICE**. Plača: kuhar 2000 din, pomočnica 1300 din. Resni interesi naj pišejo na naslov: Francka Rihtar, Rateče - Planica 9 2006

Iščemo **PASTIRJA** za Bodeško gmajno. Interesenti naj se zglase pri Kralju, Bodešče 29, p. Bled 2007

Izgubljeno

Dne 25. 4. 1970 izgubljeno **AKTOVKO** od gostilne Blažun do delikatese v Kranju vrnite proti nagradi Gašperlinu, Cesta na Klanec 31, Kranj 2008

Ostalo

ZDRUŽENJE SOFERJEV in **AVTOMEHANIČEV** — podružnica **TRŽIČ** priredi enomesečni tečaj za pridobitev C, E in D kategorije voznika motornih vozil. Vse informacije dobite in prijave sprejema vključno do 15. maja 1970 tajnik društva Jože Goričan. Ročevnica 35, Tržič 1957

Zavod za vzdrževanje športnih objektov Jesenice prodaja **SMUCARSKI DOM** na Črnem vrhu nad Jesenicami s 30 ležišči in kompletnim inventarjem po ugodni ceni. Obstojna možnost plačila v obrokih.

Vse informacije lahko dobite na upravi Zavoda za vzdrževanje športnih objektov Jesenice, telefon 82-435 2009

Kino**Kranj CENTER**

6. maja zah. nem. barv. VV film V **KREMLJIH MAMIL** ob 16., 18. in 20. uri

7. maja amer.-jug. barv. film **NAVZKRIŽNI OGENJ** ob 16., 18. in 20. uri

8. maja amer.-jug. barv. film **NAVZKRIŽNI OGENJ** ob 16. in 20. uri, amer. barv. CS film **JURIS LAHKE KONJENICE** ob 18. uri

Kranj STORŽIČ

6. maja amer. barv. CS film **JURIS LAHKE KONJENICE** ob 15.30 in 20. uri, amer. barv. CS film **KAKO UKRADEŠ MILIJON DOLARJEV** ob 18. uri

7. maja zah. nem. barv. VV film V **KREMLJIH MAMIL** ob 16. uri, amer. barv. CS film **JURIS LAHKE KONJENICE** ob 18. in 20. uri

8. maja premiera franc. filma **CAROVNICE IZ SALEMA** ob 18. uri, amer. barv. CS film **ČUDNI DOKTOR DOLLITE** ob 16. in 20. uri

Tržič

6. maja franc. barv. CS film **OROŽNIK V NEW YORKU** ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

6. maja franc. barv. CS film **OBRACUN V PANAMI** ob 18. in 20. uri

7. maja premiera amer. barv. filma **DEKLE Z GARSONJERO** ob 18. in 20. uri

8. maja amer. barv. film **DEKLE Z GARSONJERO** ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

6. maja angl. barv. film **UGRABITEV V LISBONI** ob 19. uri

7. maja angl. barv. film **UGRABITEV V LISBONI** ob 20. uri

Jesenice RADIO

6. maja italij.-nem. barv. film **POCIVAJ V MIRU**

Jesenice PLAVZ

6. maja angl. barv. film **DR. NO**

7. maja franc. barv. film **ŠEHEREZADA**

8. maja franc. barv. film **ŠEHEREZADA**

Dovje-Mojstrana

7. maja amer. barv. CS film **OBESITE GA BREZ MILOSTI**

Kranjska gora

7. maja italij.-nem. barv. film **POCIVAJ V MIRU**

Javornik **DELAVSKI DOM** 6. maja franc. barv. film **ŠEHEREZADA**

Bled

6. maja amer. barv. CS film **POCITNICE V KALIFORNIJI** ob 17. in 20. uri

7. maja amer. barv. CS film **POCITNICE V KALIFORNIJI** ob 17. in 20. uri

8. maja italij. barv. film **TUJEV V MESTU** ob 17. in 20. uri

Radovljica

6. maja amer. film **HLADNOKRVNI** ob 18. uri, italij. barv. film **NUNA IZ MONZE** ob 20. uri

7. maja amer. film **HLADNOKRVNI** ob 20. uri

8. maja amer. barv. film **LEGIJA TUJCEV** ob 20. uri

Škofja Loka SORA

6. maja amer.-franc. barv. CS film **NOC VLOMILCEV** ob 18. in 20. uri

7. maja amer. barv. film **SRCE JE OSAMLJENI LOVEC** ob 20. uri

8. maja amer. barv. film **SRCE JE OSAMLJENI LOVEC** ob 18. in 20. uri

Delovna skupnost delovne enote tiskarna ČP Gorenjski tisk Kranj vabi k sodelovanju

3 strokovnjake

z visoko šolsko izobrazbo za delo v tehničnem in komercialnem sektorju

Zeljene smeri izobrazbe:

dipl. ing. arhitekt
dipl. ing. strojništva
dipl. ing. kemije
dipl. ekonomist

Vloge z dokazili o izobrazbi in podatki o dosedanjih zaposlitvah je treba vložiti do 20. maja 1970 v tajništvo podjetja Kranj, Ulica M. Pijade (nasproti sodišča). Nastop dela je možen takoj ali pa po dogovor!

Izdaja in tiska ČP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj Trg revolucije 1 stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Telefoni: redakcija 21-835 21-860, uprava lista, ma looglasna in naročniška služba 22-152. — Naročnika: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Nesreča pri gašenju požara

V ponedeljek, 4. maja, dopoldne je iskra železniške lokomotive zanetila požar v Podkočni. Pogorelo je okoli 6 ha gozda. Požar so prihite-
li gasiti jeseniški gasilci ter

prostovoljni gasilci. Med poklicnimi gasilci je bil tudi 54-letni Albreht Ferdinand z Jesenic. Pri gašenju v stenah pod hribom Baba mu je po-

poldne okoli 16. ure spodrnilo in je padel kakih 12 metrov globoko. Zajel ga je tudi ogenj, tako da je obleka na njem zgorela. Pokojnika so izpod stene odnesli gasilci.

Za vedno nas je zapustil naš najdražji mož, oče, stari oče, brat in stric

Jernej Vrtačnik

V zadnji dom ga bomo spremili v sredo, 6. maja, ob 16.30 izpred mrliške vežice S na mestno pokopališče v Kranju.

Zalujoči: žena Marija, hčerki Mara in Vera z možem Stanetom Bregant, sin ing. Jernej z ženo Vido, vnuki Stane, Dušica, Nevenka, sestra Angela, brat Franc in drugo sorodstvo

Rupa pri Kranju, Kranj, Ljubljana, Jesenice, Visoko, 4. maja 1970

V neizmerni žalosti sporočamo, da nas je v 84. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in teta

Helena Poklukar

po domače Rančova mama iz Žej

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 6. maja ob 15.30 iz hiše žalosti v Žejah na pokopališče v Naklo.

Zalujoči: sinova Jože, Jaka, hčerki Elizabeta in Alojzija z družinami, Marica Balantič z družino, brat Peter ter drugo sorodstvo

Zeje, Kranj, Naklo, Duplje, 4. maja 1970

Zahvala

Ob izgubi naše drage nepozabne mame, stare mame in tete

Marije Knific

roj. Dolinar

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem, ki so darovali cvetje in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo pa smo dolžni vsem sosedom, ki so nam tako nesebično pomagali in v najtežjih trenutkih stali ob strani. Iskrena hvala g. župniku za vsa tolažila, za spremstvo na njeni zadnji poti in za izrečene ganljive besede. Hvala tudi dr. Zdravku Černetu za njegovo požrtvovalnost in skrb ob njegovi bolezni. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: hčerka Mici, sin Franc, Ivan in Peter z družinami

Gobovce, 29. aprila 1970

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, dedka in tasta

Jožeta Jakuna

se ob tej priložnosti iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, poklonili vence in cvetje, ga spremili na zadnji poti. Iskrena hvala neimenovanim zdravnikom in zdravstvenemu osebju, ki so mu v zadnjih urah stali s pomočjo ob strani, govornikom ob krsti in odprtem grobu, pevcem, gasilcem, sosedom, ki so nam neizmerno stali ob strani ter prav vsem, ki so se kakorkoli poklonili spominu pokojnika in ga spremili na njegovi zadnji poti. Še enkrat zahvala vsem!

Zalujoča družina Jakun, Fende, Vrtilar in drugo sorodstvo

Kokrica, Bled, Radovljica, Krnjski, Ljubljana, 1. maja 1970

Nesreče v zadnjih dneh

Pri Savskem mostu se je v sredo, 29. aprila, okoli 18. ure pripetila prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Jože Draksler iz Mavčič je v križišču pri mostu prehitel neki osebni avtomobil, pri tem pa ga je zaneslo v levo v nasproti vozeči avtomobil, voznik Edgar Salomon iz Kranja. Škode na avtomobilih je za 13.000 din. Voznik Draksler je vozil vinjen in so mu odvzeli vozniško dovoljenje.

Na Cesti maršala Tita na Jesenicah je v soboto popoldne voznik osebnega avtomobila Anton Čufar z Jesenic zadel 6-letnega Rafika Sadiča iz Loga. Otrok je priteknel na cesto nena-
doma izza stoječega avtobusa. Kljub zaviranju je avtomobil otroka zadel. Z lažjimi ranami so ga odpeljali v bolnišnico.

V križišču Gregorčičeve in Stritarjeve ulice v Kranju sta v četrtek, 30. aprila, popoldne trčila osebni avtomobil in motorno kolo. Voznik osebnega avtomobila Ferdo Alič iz Voklega in kandidat za voznika Janez Rakovec iz Javornika sta spregledala pri zaviranju v levo, da jima nasproti pelje motorist Bogomil Praček iz Kranja. Kljub zaviranju motorist ni mogel ustaviti in je trčil v osebni avtomobil. Pri tem si je zlomil roko v zapestju in poškodoval koleno.

Zaradi neprimerne hitrosti je v levem ovinku na Cesti svobode na Bledu zaneslo voznika motornega kolesa Marjana Dobnikarja z Lesc. Motorno kolo je zdrselo po pobočju proti jezeru in se je ustavilo ob grmovju. Voznik je bil le laže ranjen, sopotnik Franc Macuh pa si je zlomil nogo.

V soboto, 2. maja, dopoldne je na dvorišču hiše v Hrastju voznik osebnega avtomobila Janez Peternelj zadel 16 mesecev staro Mihelco Stare. Voznik, ki ni opazil otroka ob kolesu, je sedel v avtomobil in speljal. Pri tem pa je deklico zadel, tako da je takoj umrla.

Električni tok ubil otroka

V soboto, 2. maja, popoldne je 8-letni Vojko Zorko z Jesenic odšel z dvorišča domače hiše, pred katero je železniška proga. Deček je zlezal na vagona hladilnik, ki je

stal na slepem tiru. Na strehi vagona se je otrok dvignil in z glavo zadel ob električno napeljavo z napetostjo 15.000 voltov. Otrok je mrtev obležal na strehi vagona.

V Kokri je gorelo

V nedeljo, 3. maja, okoli pol osme ure zvečer je izbruhnil požar na hiši in gospodarskem poslopju Stanka Po-

lajnarja iz Kokre št. 45. Popol osme ure zvečer je ostrešje na hiši in gospodarska poslopja. Škode je za okoli 200.000 din.

Zahvala

Ob prezgodnji smrti našega očeta, dedka, brata, tasta in strica

Jožeta Janša

upokojenca Železarne Jesenice

čutimo dolžnost, da se zahvalimo dobrim sosedom, darovalcem vencev in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti. Vsem skupaj še enkrat najlepša hvala.

Zalujoči: hčerka Marjeta z družino in drugo sorodstvo

Podhom, 4. maja 1970

Zahvala

Ob bridki izgubi našega dragega moža, očeta, sina, brata in strica

Ivana Oblaka

tkalskega mojstra

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti in nam ob najtežjih trenutkih stali ob strani. Posebno se zahvaljujemo Marici Mohorič in in vsem sosedom za nesebično pomoč. Iskreno smo hvaležni tudi pevcem, č. duhovščini, vsem sodelavcem in vsem, ki ste nam izrekli sožalje ali kakorkoli pomagali.

Zalujoči: žena, sinova, ata, mama, brat, sestre in drugo sorodstvo

Naklo, 2. maja 1970

Vaterpolo Letos Triglav drugi

V zimskem bazenu v Kranju je bil med prvomajskimi prazniki tradicionalni turnir mladih vaterpolistov, ki je veljal hkrati za drugo neuradno državno prvenstvo. Nastopilo je pet ekip, ki predstavljajo najboljši mladinski vaterpolo v Jugoslaviji.

Ze vse je kazalo, da bodo tudi tokrat Kranjčani izšli kot zmagovalci podobno kot lani. V odločilni tekmi za prvo mesto z zagrebško Mladostjo so vodili že s 5:2, ob koncu pa so se morali zadovoljiti z remijem. Zaradi boljše razlike v golih je prvo mesto pripadlo Mladosti, Triglav pa je bil drugi, kar predstavlja vsekakor zelo lep uspeh.

Za Triglav so na tem turnirju igrali naslednji igralci: Zupanc, Podveršček, Milovanović, Velikanja, Svarc, Malavašič I in II, Sorli, Judež, Vukanac in Vidic.

Kranjčan Sorli je bil z devetimi zadetki drugi najboljši strelac turnirja.

Lestvica:

Mladost	4	3	1	0	27:15	7
Triglav	4	3	1	0	27:20	7
Jadran	4	2	0	2	21:22	4
POŠK	4	1	0	3	15:22	2
Partizan	4	0	0	4	15:26	0

D. Humer

Namizni tenis

Štirje finalist

Pred dnevi je bilo končano tekmovalje za pokal maršala Tita za področje kranjske občine. Sodelovalo je 16 ekip. Zmagala je ekipa Triglava II, ki si je priborila vstop v finalni del tekmovanja, kjer bodo nastopile

še tri ekipe: Kranj I, Triglav I in Zabnica I. Slednje so si pridobile pravico udeležbe na finalnem delu z žrebom in se torej niso udeležile kvalifikacijskega turnirja.

A. Novak

Kranjski atleti v Celovcu

Celovski atletski klub KLC je v počastitev 1. maja priredil v petek otvoritveni atletski miting, na katerem je sodelovala tudi skupina kranjskih atletov. Kljub mehkim napravam in vetru so dosegli nekaj solidnih rezultatov.

Člani — daljina: 4. D. Prezelj 6,55; starejši mladinci — 100 m: 1. Lojk 11,5; daljina: 1. Lojk 6,38; 400 m: 1. I. Kavčič 52,5; mlajši mladinci — 1000 m: 2. Peternejl 2:43,9; mladinke — 100 m: 1. N. Kavčič 13,5; 400 m: 3. Raduha 71,3; daljina: 1. N. Kavčič 5,02.

M. K.

Od nedelje do nedelje

ODBOJKA — V okviru druge zvezne lige so Jeseničani izgubili z ekipo Modriča z 1:3. V prihodnjem kolu bo ekipa Jesenic igrala doma s Fužinarjem iz Raven.

ROKOMET — V moški republiški ligi je ekipa Tržiča spet doživela poraz. Premagala jo je ekipa Šoštanja z 20:16. Tekma Kranj : Izola pa je bila preložena. Prihodnjo nedeljo ne bo tekem v republiški ligi.

V ženski republiški ligi pa je ekipa Selc spet zabeležila lepo zmago, ko je premagala Steklarja z 12:8.

KOSARKA — V moški republiški ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Jesenice : Ljubljana 94:70, Ježica : Kroj 69:58; tekma Celje : Triglav pa ni bila odigrana, ker na tekmo nista prišla sodnika.

Pari prihodnjega kola: Triglav : Elektra, Kroj : Jesenice.

V ženski republiški ligi pa so Jeseničanke dosegle pomembno zmago nad ekipo Ježice s 64:59 in so trenutno same v vodstvu. Škofjelčanke pa so izgubile z Mariborom z 48:69.

Pari prihodnjega kola: Kroj : Jesenice.

J. J.

Mednarodna dirka Tržič 70 in pokal Karavank Čeh František Stanek junak dirke Odlična organizacija - Lepo, toda hladno vreme - 3500 gledalcev

Tako kot vsa leta doslej, se je v nedeljo ob 14.30 ob zvokih fanfar tržiške godbe na pihala in po pozdravnih govorih direktorja dirke Jožeta Jurjevčiča, predsednika skupščine občine Tržič Marjana Bizjaka in predstavnika pokrovitelja — Kompas iz Ljubljane Janeza Slabeta začela na znani motokros progi v Podjibelju letošnja mednarodna dirka in dirka za pokal Karavank.

Na letošnjem tekmovalju je nastopilo 27 tekmovalcev iz 8 evropskih držav, za Pokal Karavank pa se je potegovalo 25 tekmovalcev iz 6 držav. V lepem, toda hladnem vremenu je nad 3500 gledalcev videlo zanimivo dirko. Razred za sebe je bil nedvomno odlični Anglež Arthur Browning na stroju greeves. Vodil je od starta do cilja in pustil svoje zasledovalce za cel krog za seboj. Gledalcem pa je ogrela dlani tudi druga dirka mednarodnega prvenstva. Čeh František Stanek, drugi po prvi dirki, je v tej vožnji skoraj po minuti zamudi starta iz kroga v krog prehiteval svoje tekmece ter z izredno in tvegano vožnjo navdušil gledalce in zasedel tretje mesto. V končni uvrstitvi pa je zasedel drugo mesto zaradi boljšega časa v prvem teku. Nastopilo je tudi 16 naših tekmovalcev, ki so se borili za čim boljše uvrstitev. Smolo je imel domačin Jože Zupin, ki je moral zaradi padca odstopiti že po prvem teku. V drugi dirki pa se mu je pokvaril motor. Obakrat je odlično startal in bil med vodečimi. Od naših se je najbolje uvrstil Stepan Melekovič, ki je zasedel deveto mesto. Vrstni red mednarodne dirke: 1. Browning

„Zlata puščica“ v Kamniku

Občinski strelski odbor Kamnik je organiziral občinsko strelsko tekmovalje za »Zlato puščico«. Tekmovalja se je udeležilo 17 članov in tri članice iz strelskih družen podjetja »Kamnik«, Svilanita, Stola in Strelske družine Franc Vidmar. Lani je to nagrado osvojil odlični strelec Mirko Semeja iz Duplice, letos pa je uspelo zbrati največ krogov Francu Kerecu, ki je prejel to nagrado, čeprav je bil favorit tega tekmovalja Klemenc Janez, ki je za njim zaostal le za tri kroge. Tako je letošnja nagrada pripadla strelcu in znanemu kamniškemu strelskemu funkcionarju in sodniku, članu strelske družine Stol.

REZULTATI: člani: 1. Franc Kerec (Stol) 501 krogov, 2. Janez Klemenc (Kamnik) 498, 3. Ivan Rihtar (Kamnik) 497, 4. Marjan Bajde (Stol) 485. Članice: 1. Marija Podgornik (Kamnik) 214, 2. Mija Flerin (Svilanit) 212, 3. Antonija Hlade (Svilanit) 169 itd.

T. Smolnikar

(Vel. Britanija), 2. Stanek (CSSR), 3. Chitu (Rumunija), 4. Olsson (Švedska), 5. Dovid (Rumunija) itd.

V prvi dirki za pokal Karavank (druga bo oktobra v Avstriji) je zmagal Čeh Stanek. Po petih letih odkar na Podjibelju tekmujejo za

omenjeni pokal, so tudi Jugoslovani zasedli zelo dobra mesta. Tako je bil Karlovčan Šoštarič tretji, Zupin iz Tržiča pa četrti.

Vrstni red za pokal Karavank: 1. Stanek (CSSR), 2. Benzak (Avstrija), 3. Šoštarič, 4. Zupin, 5. Bele (vsi Jugoslavija) itd.

»Organizatorju AMD Tržič iskrene čestitke za izvrstno organizacijo,« je ob koncu prireditve dejal delegat AMZJ Vlado Ostrogonac.

D. Humer

Rekord Paplerjeve

Na republiškem atletskem mitingu, ki ga je v Ljubljani priredil AAK Olimpija, so nastopili predstavniki desetih atletskih organizacij, med njimi tudi Kranjčani. Triglavčani so dosegli vrsto dobrih rezultatov in uvrstitev. Še posebej velja omeniti pionirko Metko Papler, ki je v konkurenci članic v metu diska zasedla drugo mesto; njen rezultat 38,30 m pa je hkrati tudi nov republiški rekord za pionirke. Najmlajši predstavniki so se izkazali tudi v drugih disciplinah. Tako je Darjo Prezelj preskočil 160 cm,

Nada Kavčič pa je na 100 m zabeležila 13,0.

Nekaj ostalih rezultatov kranjskih atletov — mladinci — 100 m: Lojk 11,5, I. Kavčič 11,7, Peneš 11,8; 400 m: Kleč 52,5, Sagadin 53,3, 1000 m: Peternejl 1:41,4, Vegnuti 2:49,6; višina: M. Prezelj 170; daljina: Lojk 648, Kavčič 639; — mladinke — 100 m: Kavčič 13,0; 4 × 100 m: Triglav 57,0; — člani — 100 m: Strojani 11,4, D. Prezelj 11,6, Pangerc 11,6; 110 m ovire: Konc 16,8, 400 m: Zumer 53,6; daljina: Krumpak 658, disk: Konc 40,69 — članice — višina: Papler 135, Trček 135. M. K.

Jubilejni smuk pod Makekovo Kočno

Sportno društvo Jezerško je minulo nedeljo organiziralo v počastitev 25. letnice osvoboditve društveno tekmovalje v smuku pod Makekovo Kočno. Tekmovalci so se pomerili kar v devetih skupinah. Pokrovitelj tekmovanja pa je bilo gostinsko podjetje Dom na Jezerškem.

Vrstni red najboljših: člani A — 1. Miro Dolinšek in Janez Košir, člani

B — 1. Marko Senk, 2. Klemen Robnik; mladinci A — 1. Luka Karničar, 2. Marjan Tepina; mladinci B — 1. Robert Ogrizek, 2. Jurij Savs; članice A — 1. Regina Dobrun, članice B — 1. Marija Arh, 2. Helena Savs; pionirji — 1. Davorin Karničar, 2. Iztok Tonejc; pionirke — 1. Irma Karničar, 2. Darinka Košir; mlajše pionirke — 1. Renata Bregar.

A. Karničar

Košarka

Slokan, Skubic in Poljšak v reprezentanci

V članski ekipi kranjskega Triglava nastopa tudi več mladih igralcev, ki v zadnjem času že uspešno nadomeščajo svoje starejše soigralce. Uspešno tekmujejo tudi v mladinski konkurenci, saj so v vrhu slovenske mladinske košarke. Selektorji mladinske reprezentance SRS so zato uvrstili Slo-

kana, Skubica in Poljšaka na skupnih pripravah najboljših mladincev v Ljubljani v slovensko reprezentanco. To je nedvomno lepo priznanje za KK Triglav, ki načrtno vzgaja mlade košarke, obenem pa tudi najboljše zagotovilo za bodočnost kranjske košarke.

F. Š.

Šole in vrtci za naše otroke

V okviru razprav pred referendumom za sprejetje programa gradnje šol in varstvenih ustanov v občini Kranj smo v uredništvu sklenili, da bi bilo prav slišati tudi mnenja občanov. Uvod v razgovore skoraj pri vseh, ki smo jih naprosili za odgovore, ni bil potreben, saj skoraj vsak občan kranjske občine ve za šolske in vzgojno-varstvene probleme v svoji hitro se razvijajoči občini. V sedanjih vzgojno-varstvenih ustanovah je premalo prostora za vse otroke, ki bi jih starši radi oddali v varstvo, zato program gradnje predvideva kar pet novih vrtcev. Program izgradnje predvideva tudi, da bi s prispevki občanov in prispevki delovnih organizacij v petih letih v kranjski občini zrastle devet novih šol, tri šole pa bi povečali z dozidavo novih prostorov. Tako bi omogočili v šolah eno- in pol-izmenski pouk, šolsko varstvo pa bi zajelo veliko večji odstotek otrok kot sedaj. Na bližnjem referendumu se bodo torej občani odločali, ali bodo prispevali za ureničitev izgradnje omenjenih šol in vrtcev v petih letih ali pa bo občina morala s svojimi tekočimi sredstvi poskrbeti, da bodo šole in vrtci dograjeni šele v kakih petnajstih letih.

Vsem, s katerimi smo se pogovarjali, smo zastavili enaka vprašanja. Povprašali smo jih, če se strinjajo s samopriskom kot enim od načinov, da se v občini hitreje uredijo vprašanja šolstva in vzgoje?

MARIJA URANIC
IZ NAKLEGA

— O tem, da se bo v Naklem gradila nova šola, sem zvedela iz časopisov. Mislim, da je prav, če občani prispevajo za šole in vrtce, saj se stvari potem hitreje uredijo. Saj damo tudi za asfaltiranje cest, pa ne bi potem za šole, kamor hodijo naši otro-

ci. V stari šoli v Naklem je posebno v prvem razredu precej velika gneča, da pa bi se tako majhni otroci morali voziti v Kranj, pa prav gotovo ni všeč nobeni materi. Prav je, da bo potem stara šola preurejena v vrtce. Bodo vsaj lahko matere odhajale v službo brez skrbi in jim zaradi otrok ne bo treba ostati doma.

KRISTINA ZOREC
S KOKRICE

— Moja dva otroka sicer ne hodita več v osnovno šolo, vendar se mi zdi prav, da se v občini toliko prizadevajo za varstvo otrok ter za boljše pogoje šolanja. Sama vem, kako je, če so otroci brez varstva. Ko sta bila moja otroka še majhna, sem med odmori med delom hitela domov pogledat, kako jima je, ali pa ju je mož vozil kar s seboj na kamionu. Zato je kar prav, da se varstvo ureja hitreje, pa čeprav je treba za to prispevati tudi nekaj iz lastnega žepa. Šole naj bi bile kar najbliže otroku, da se jim ne bi bilo treba voziti z avtobusi ob vsakem vremenu, pa še nekaj je — otroci ne hodijo naravnost iz šole domov, saj veste cesta pa je cesta.

IVANKA OKOREN
IZ SRAKOVELJ

— Slišala sem da se bo gradila šola na Kokrici, tudi nekaj sestankov je že bilo. Pri nas mislimo, da je prav, da se šole naredijo, tudi denar bomo dali zanje. Vendar pa menim, da bi bilo bolje, če bi se zgradila osemletka v Predosljah kot pa štirirazredna šola na Kokrici. Morda bi bilo res enim prav, če bi bil na šoli tudi vrtec za predšolske otroke, vendar pa tam, kjer so kmetije, verjetno ne bi zjutraj oblačili otrok in jih vodili v vrtce. Na kmetiji je preveč dela in premalo časa, majhni otroci gredo s starši na polje.

BLAZ BURGAR
IZ BRITOFA

— Mislim, da se ljudje v Predosljah, Britofu in tod okoli še kako zanimajo, kam bodo pošiljali svoje otroke. Šola v Predosljah je stara že sto let, prenapolnjena je in ne ustreza vsem zahtevam modernega pouka. Zato je prav, da se zgradi nova in menim, da bodo ljudje radi dali denar zanjo. Vendar pa je splošno mnenje, naj bi v Predosljah ostala osemletka oziroma se zgradila nova. Nova štirirazredna šola bi bila za Predoslje premalo, pa tudi starši neradi pošiljajo otroke v mesto z avtobusom. O tej spremembi se nameravamo tu še podrobneje pomeniti ter se s predlogom obrniti na skupščino.

JANEZ PRESTOR
IZ SENČURJA

— Seveda sem slišal za program gradnje šol in vrtcev. Delam v Savi in sem že tam izpolnjeval anketo o tem. V anketi je bilo tudi vprašanje, če bi delavci hoteli od svojih dohodkov odstopiti po 1 odstotek za gradnjo šol, pa sem bil za to. Ne vem, če bo to sprejeto, vendar pa se mi zdi, da je prav, če se vsi zavzamemo za kar najhitrejšo gradnjo šol in vrtcev v kranjski občini. Saj je toliko stvari, ki jih občani potrebujejo. V Senčurju na primer prav tako zbiramo za gasilsko opremo in za asfaltiranje cest, pa ne bi za šole, kamor hodijo naši otroci.

L. M.

V nedeljo v Begunje!

V nedeljo, 10. maja ob 11. uri bo v Begunjah velika proslava v počastitev 25. obletnice osvoboditve begunjskih zaporov. Zbranim bo spregovoril podpredsednik republiškega izvršnega sveta Vinko Hafner, zatem pa bo kulturni program, v katerem bosta nastopila pevski zbor iz Kroke in Radovljice, recitatorji, med katerimi bodo tudi študentje iz Zagreba ter godba na pihala.

Organizatorji, občinski odbori združenj zveze borcev NOV gorenskih občin želijo, da bi se v nedeljo zbralo v Begunjah čim več Gorenjcev in se tako spomnilo vseh tistih, katerih srce je prenehalo biti za hladnimi zidovi begunjske jetnišnice ter dneva, ko je 650 zapornikov spet svobodno zadihalo.

-jk

Osrednja proslava bo na Titovem trgu

V petek, 8. maja, ob 18. uri bo na Titovem trgu v Kranju osrednja proslava ob 25. letnici osvoboditve Kranja in vse naše domovine. Na slavnosti bo govoril Franc Puhar, prvi partizan, ki je prišel v osvobojeni Kranj. Po govoru bo kulturni program, v katerem bo sodeloval mladinski pevski zbor kranjske gimnazije, kranjski pihalni orkester in gošta iz Ljubljane, dramska umetnika Iva Zupancičeva ter Saša Miklavc. Po proslavi bo na istem prostoru zabavni večer.

Občane prav tako obveščamo, da bo pred slavnostjo štafetni tek od spomenika s ciljem na Trgu revolucije med četrto in peto uro. Ob petih se bo začel na Trgu revolucije promenadni koncert, ki se bo čez pol ure preselil na Titov trg in končal pred začetkom proslave.

Kranjčan! Okoličan! Vabljeni!

-jk

Prebivalci Kranja!

Pred nami je 9. maj — 25-letnica osvoboditve Kranja. Prebivalci Kranja, delovne organizacije, upravljalci in lastniki hiš, poskrbimo ob prazniku za praznično podobo mesta in naselij in izobesimo zastave.

Občinska konferenca SZDL Kranj